

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1245, Budapest 5. Pf. 1036

Telefon: (06-1) 472-8865, Fax: (06-1) 472-8860

Ügyszám: Vj/056/2014.

Iktatószám: Vj/056-52/2014.

Betekinthető!

Az eljárás alá vontak üzleti titkát nem tartalmazza!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a Makkos Róbert ügyvezető és dr. K. P. ügyvéd által képviselt **Bio-Herb Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** (1139 Budapest, Béke tér 7. fszt.2.) eljárás alá vont vállalkozással és a Budapesti 304. sz. Ügyvédi Iroda (1056 Budapest, Szerb u.17-19., ügyintéző: dr. Z. P. ügyvéd) által képviselt **Magyar Rákellenes Liga** (1123 Budapest, Ráth György u. 6.) eljárás alá vont egyesülettel szemben fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának feltételezett megsértése miatt indult versenyfelügyeleti eljárásban megtartott tárgyalást követően meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy a Bio-Herb Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. 2012. október 3. és 2014. június 13. között tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot valósított meg azáltal, hogy a televízióban, nyomtatott sajtótermékekben, vásárláshelyi reklámanyagaiban és honlapján a 105-Deuterium Water Balance megnevezésű ivóvizet „a Magyar Rákellenes Liga ajánlásával” szlogenel hirdette, valamint 2012. október 3-tól 2014. március 4-ig terjedő időben honlapján meg nem engedett gyógyhatás-állításokat közölt.

Az eljáró versenytanács megállapítja azt is, hogy a „Magyar Rákellenes Liga ajánlásával” szlogen révén a Magyar Rákellenes Liga is tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot valósított meg a 2012. október 3. és 2014. június 13. közötti időszakban.

A felsorolt jogsértések miatt az eljáró versenytanács kötelezi a Bio-Herb Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. eljárás alá vontat 1.300.000 Ft (azaz egymillió-háromszázezer forint) bírság megfizetésére, amelyet a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételi számlája javára köteles megfizetni.

Ha a kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal megindítja a határozat végrehajtását.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsánál benyújtott vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevelében terjesztheti elő.

Az eljáró versenytanács meghozta továbbá az alábbi

v é g z é s t .

Az eljáró versenytanács a 2012. október 3. és 2014. június 13. között alkalmazott, televízióban, nyomtatott sajtóban, vásárláshelyi reklámanyagokban és rendezvényeken közzétett, a termék deutérium tartalmának számszerű megjelölésével összefüggésben megfogalmazott állítások megtévesztő volta kapcsán az eljárást megszünteti.

A végzés ellen a kézhezvételtől számított 8 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címzett, de a Versenytanácsnál benyújtandó vagy ajánlott küldeményként postára adott jogorvoslati kérelemnek van helye.

A jogorvoslati kérelmet a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság nemperes eljárásban bírálja felül, amely során kizárólag okirati bizonyításnak van helye, azonban a bíróság a feleket a szükségeshez képest meghallgathatja.

Ha a jogorvoslatra jogosult az egybefoglalt határozat és végzés ellen is jogorvoslattal él, a határozat elleni jogorvoslat szabályait kell alkalmazni.

INDOKOLÁS

I.

A vizsgálat tárgya

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2014. június 13-án annak vizsgálatára indított versenyfelügyeleti eljárást a Bio-Herb Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-vel (a továbbiakban: Bio-Herb Kft vagy eljárás alá vont vállalkozás) szemben, hogy az eljárás alá vont vállalkozás a 2012. október 3. és 2014. június 13. közötti időszakban

- megsértette-e az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) 10. §-a (3) bekezdésében előírt tilalmat, továbbá

- megsértette a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 3. §-ának (1) bekezdésében előírt tilalmat az Fttv. mellékletének 17. pontjában, valamint 6. §-a (1) bekezdésének b) pontjában és a 3. §-a (2) bekezdésében foglalt tényállás megvalósításával, amikor a 105-Deuterium Water Balance megnevezésű termék népszerűsítésére szolgáló kereskedelmi kommunikációban a terméknek valószínűsíthetően gyógyhatást tulajdonított, valamint valószínűsíthetően megtévesztésre alkalmas módon utalt arra, hogy a terméke 105 ppm deutérium tartalmú.
2. A Magyar Rákellenes Ligát (a továbbiakban eljárás alá vont egyesület) a GVH a Vj/056-09/2014 számú végzésével bevonta az eljárásba, mivel a fenti 1. pontban írt termék üvegének nyakán elhelyezett galléron a termék neve mellett az volt olvasható, hogy „A Magyar Rákellenes Liga ajánlásával”.

II.

Az eljárás alá vontak

3. A Bio-Herb Kft.-t (cg.: 01-09-948.956) 2004. június 25-én jegyezte be a Cégbíróság, székhelye korábban Kaposváron volt, jegyzett tőkéjét 2010. évben 3 millió Ft-ról 20 millió Ft-ra emelte. Tagjai magánszemélyek.
4. Az eljárás alá vont vállalkozás a cégmásolat tanúsága szerint¹ főtevékenységként egyéb termék ügynöki nagykereskedelmével foglalkozik, emellett tevékenységei között szerepel egyéb élelmiszer nagy- és kiskereskedelme, valamint gyógyszer és gyógyászati termék kis- és nagykereskedelme.
5. A 2013. évi nettó árbevétel: 400.578.000 Ft.²
A 2014. évi nettó árbevétel 467.280.000 Ft.³
6. A Magyar Rákellenes Liga 1990-ben kezdte meg működését, nyilvántartásba vétele a Fővárosi Bíróságon (jelenleg Fővárosi Törvényszék) egyesületként 3027 szám alatt történt meg. Az egyesület 2011. december 31-ig kiemelkedően közhasznú szervezetként működött, jogszabályváltozás miatt 2012. január 1-től közhasznú szervezet.

Taglétszáma jelenleg [üzleti titok] fő.

Elsődleges közhasznú tevékenysége az egészségmegőrzés, az egészség védelme, betegségmegelőzés, a rákbetegek gyógyulásának elősegítése.

Közhasznú tevékenységét adományokból, felajánlásokból, valamint a civil szervezetek részére biztosított pályázatokból finanszírozza, mely tevékenység jelentősen hozzájárul a rákbetegség megelőzéséhez és gyógyításához.⁴

¹ VJ/56-24/2014. számú irat 1. számú melléklete

² VJ/56-24/2014. számú irat 2. számú melléklete

³ VJ/56-41/2014 számú irat 1. sz. melléklete

⁴ VJ/56-12/2014. számú irat

7. A jelen ügyben vizsgált konkrét tevékenységből származó bevétele az eljárás alá vont vállalkozástól a vele megkötött (2012. 01. 30 és 2014. 12. 31. között időszakra vonatkozó) támogatási megállapodásból eredően összesen [üzleti titok] Ft volt.

Az eljárás alá vontak közötti kapcsolat a vizsgált időszakon belül

- A Magyar Rákellenes Liga nyilatkozata szerint 2012. január 30-án kötött támogatási megállapodást a Bio-Herb Kft.-vel. A megállapodásban a Magyar Rákellenes Liga hozzájárult ahhoz, hogy a Bio-Herb Kft. a vizsgálattal érintett terméken feltüntesse a „Magyar Rákellenes Liga ajánlásával” feliratot. A felek közötti megállapodás határozott idejű volt. A megállapodást a felek 2013. december 30-án további egy évre meghosszabbították, mely 2014. december 31-én megszűnt, további hosszabbításra nem került sor.⁵
8. A Magyar Rákellenes Liga csatolta a közte és a Bio-Herb Kft. között 2012. január 30-án létrejött „Támogatási megállapodást közhasznú szervezetnek nyújtott adományról” című dokumentumot, amelynek 2. pontja szerint a Bio-Herb Kft. az általa forgalmazott és a vizsgálattal érintett termék esetében minden eladott palack után [üzleti titok] Ft-ot juttat a Magyar Rákellenes Liga részére. A megállapodás 3. pontja értelmében a Bio-Herb Kft. a megállapodás fennállása alatt jogosult feltüntetni a 2. pontban megjelölt termékek palackján a Magyar Rákellenes Liga logóját, valamint a „Magyar Rákellenes Liga ajánlásával” feliratot.
9. A Bio-Herb Kft.⁶ valamint a Magyar Rákellenes Liga⁷ csatolta a köztük létrejött, 2013. december 30-án kelt, a 2012. január 30-án aláírt támogatási szerződést meghosszabbító „Támogatási megállapodást közhasznú szervezetnek nyújtott adományról” című dokumentumot, amelynek 2. pontja szerint a Bio-Herb Kft. az általa forgalmazott és a vizsgálattal érintett termék, valamint az általa ugyancsak forgalmazott O2 Water Balance termék esetében minden eladott palack után [üzleti titok] Ft-ot juttat a Magyar Rákellenes Liga részére. A megállapodás 3. pontja értelmében a Bio-Herb Kft. a megállapodás fennállása alatt jogosult feltüntetni a 2. pontban megjelölt termékek palackján a Magyar Rákellenes Liga logóját, valamint a „Magyar Rákellenes Liga ajánlásával” feliratot.

III.

Az érintett termék

10. A Bio-Herb Kft. által gyártott és forgalmazott 105-Deuterium Water Balance megnevezésű termék csökkentett deutérium tartalmú speciális ivóvíz. A 105-Deuterium Water Balance egyéb, különleges táplálkozási célú élelmiszerkategóriában történő nyilvántartásba vétel hiányában – általános közfogyasztásra készült élelmiszernek minősül.

⁵ VJ/56-12/2014. számú irat

⁶ VJ/56-23/2014. számú irat melléklete

⁷ VJ/56-12/2014. számú irat melléklete

A deutérium és a deutérium csökkentett vizek a magyar piacon

11. A deutérium (vagy más néven nehézhidrogén) a hidrogén egyik stabil izotópja. A deutérium atom abban különbözik a közönséges hidrogénatomtól, hogy atommagja a proton mellett egy neutron is tartalmaz, ezért a tömegszáma egy helyett kettő; innen ered a nehézhidrogén elnevezés. A deutérium jele a ^2H , de a nem hivatalos D jelölést is gyakran alkalmazzák.

A természetes vizekben a deutérium/hidrogén (D/H) aránya $\approx 1:6600$ (0,015 atom %, azaz 150 ppm; a „ppm” jelentése: „part per million”), bár a szélességi kör és a tengerszint feletti magasság növekedésével az arány jóval kisebb lehet.

A 105-Deuterium Water Balance vizek mellett a hazai kereskedelmi forgalomban más csökkentett deutérium tartalmú vizek is elérhetők (Preventa, OncoShop 105 tisztított víz, Qlarivia, Deuterium Alpokvital, Peridot).

12. A termék címkéje – egyebek mellett – az alábbi információkat tartalmazza:

105-Deuterium Water Balance

pH: 7,9

Szénsavmentes

Alacsony deutérium tartalmú mágneseszen kezelt és oxigénnel dúsított szénsavmentes speciális ivóvíz.

Nettó térfogat: 1,5 l

Alacsony deutérium tartalmú speciális ivóvíz

Összetevők: Alacsony deutérium tartalmú speciális ivóvíz, oxigén

Nettó térfogat: 1,5 liter

Minőségét megőrzi (nap/hó/év):

Gyártási szám:

Gyártja és forgalmazza: Bio-Herb Kft.

H-1139 Budapest, Béke tér 7.

Infóvonal: +36(82)222-092, info@deuterium.hu

Forrás: „Marina” – Baracska B-23 OKK számú kút

Fogyasztása napi 1-1,5 liter mennyiségben ajánlott.

Tárolás: Napfénytől védett, hűvös helyen!

Minőségét megőrzi a címkén jelzett időpontig.

Szulfát:	65 mg/l
Magnézium:	62 mg/l
Kalcium:	56 mg/l
Oxigén:	30 mg/l
Nátrium:	32 mg/l
Klorid:	18 mg/l
Összes oldott ásványi anyag:	733 mg/l

13. A terméken található „galléron” az alábbi szöveg olvasható

105-Deuterium Water Balance

A Magyar Rákellenes Liga ajánlásával

A termék forgalmazása

A terméket az eljárás alá vont vállalkozás 2011. október 3-a óta forgalmazza.⁸

Az eljárás alá vont vállalkozás nyilatkozata szerint a termék ajánlott fogyasztói ára a bevezetéstől kezdődően 1690 Ft/palack.⁹

A terméket gyógyszertárakban, gyógyszerári központokban, gyógynövény szaküzletekben, valamint interneten keresztül lehet megvásárolni.

14. Az eljárás alá vont vállalkozás a termék értékesítéséből 2012. október 3. és 2014. május 31. között az alábbi árbevételt realizálta.

1. számú táblázat

Időszak	Értékesített mennyiség (db)	Értékesítésből származó nettó árbevétel
2012. november		
2012. december		
2013. január		
2013. február		
2013. március		
2013. április		
2013. május		
2013. június		
2013. július		
2013. augusztus		
2013. szeptember		
2013. október		
2013. november		
2013. december		
2014. január		
2014. február		
2014. március		
2014. április		
2014. május		
Összesen	[üzleti titok]	[üzleti titok]

Az ezen kívüli, a **Béres Egészségtár Kft.** számára közvetlenül értékesített mennyiségeket a következő táblázat tartalmazza:

⁸ VJ/56-23/2014. számú irat mellékletének melléklete

⁹ VJ/56-23/2014. számú irat mellékletének 1. számú melléklete

2. számú táblázat

Időszak	Értékesített mennyiség (karton)	Értékesítésből származó nettó árbevétel
2012. november		
2012. december		
2013. január		
2013. február		
2013. március		
2013. április		
2013. május		
2013. június		
2013. július		
2013. augusztus		
2013. szeptember		
2013. október		
2013. november		
2013. december		
2014. január		
2014. február		
2014. március		
2014. április		
2014. május		
Összesen	[üzleti titok]	[üzleti titok]

Az eljárás alá vont vállalkozás érintett termék értékesítéséből származó nettó árbevétele a fenti két táblázat alapján együtt a 2012. október 3. és 2014. május 31. közötti időszakban [üzleti titok] Ft volt.

15. A Magyar Rákellenes Liga nyilatkozata alapján a Bio-Herb Kft. nem havonkénti bontásban, hanem - a szerződések két éves hatálya alatt - összesen három alkalommal, kétszer [üzleti titok]Ft-ot, egyszer pedig [üzleti titok] Ft-ot, tehát összesen [üzleti titok] Ft támogatási összeget biztosított a Magyar Rákellenes Liga részére. Ezeket az összegeket a vonatkozó szerződés ellenére – nyilatkozata szerint – az eladástól függetlenül utalta át az eljárás alá vont vállalkozás; a Magyar Rákellenes Ligának pedig nem voltak és nincsenek információi arról, hogy hány palackot és milyen fogyasztói áron értékesítettek.¹⁰

IV.

A vizsgált magatartás

16. A versenyfelügyeleti eljárás a vizsgált termékre vonatkozó, 2012. október 3-tól 2014. június 13-ig, azaz az ügyindítás napjáig folytatott kereskedelmi kommunikációra terjed ki. Az alkalmazott kereskedelmi kommunikáció a vizsgálattal érintett

¹⁰ VJ/56-16/2014. számú irat

termékekkel kapcsolatban egyes állításaival azt a benyomást keltette a fogyasztóban, hogy a termék alkalmas betegség gyógyítására, kezelésére, és a terméket a Magyar Rákellenes Liga ajánlásával népszerűsítették, valamint a Bio-Herb Kft. valószínűsíthetően megtévesztő módon keltette azt a benyomást, hogy a termék 105 ppm deutérium tartalmú.

A kommunikációs eszközök tartalma

17. Televízió reklámban (Műsor-támogatói spot az Egészségkalauz¹¹ című műsorhoz kapcsolódóan)

[elhangzik]: „Műsorunkat támogatja a Bio Herb Kft., a 105 Deuterium Water Balance forgalmazója.”

[olvasható]: 105 Deuterium Water Balance, A Magyar Rákellenes Liga ajánlásával

A műsort a Bio Herb Kft. a 105 Deuterium Water Balance® forgalmazója támogatta.

[látható] a termék fotója

18. Nyomtatott sajtó¹²:

A Bio-Herb Kft. a nyomtatott sajtótermékek tartalmával kapcsolatban előadta, hogy a *Blikk Egészségmellékletben* megjelent kommunikációs anyag megegyezik a *Paramedica* elnevezésű lapban megjelent hirdetéssel azzal a különbséggel, hogy az kisebb formátumban jelent meg a *Blikk Egészségmellékletben*. A *Vasárnapi Blikkben* és a *Blikk Egészségmellékletben* megjelent hirdetés, valamint a *Paramedica* elnevezésű lapban megjelent hirdetések azonos tartalommal jelentek meg, azok megegyeznek a VJ/56-23/2014. számú irat 1. számú mellékletének 10. és 11. számú mellékleteként csatolt kommunikációs anyagokkal.¹³ (A *Paramedica* című lap 2014. decemberi számában megjelent kis módosítással megegyezik az előző hirdetésekkel¹⁴ – a Magyar Rákellenes Liga ajánlásával szöveg helyett a Magyar Rákellenes Liga stratégiai partnere szerepel – azonban ez már nem a vizsgált időszakban megjelent hirdetés).

a. Vasárnapi Blikk:

A Magyar Rákellenes Liga ajánlásával!

105-Deuterium Water Balance

mágnesezési eljárással készült csökkentett deutérium tartalmú, oxigénnel dúsított, szénsavmentes speciális ivóvíz

Összetevők: alacsony deutérium tartalmú speciális ivóvíz, oxigén

[bal oldalon a 105-Deuterium Water Balance termék, jobb oldalon pedig az O2 Water Balance termék képe]

¹¹ A kapcsolódó Egészségkalauz adásokat a VJ/56-21/2014. számú irat melléklete tartalmazza.

¹² VJ/56-23/2014. számú irat 1. számú mellékletének 10. és 11. számú mellékletei, valamint a VJ/56-8/2014. számú irat

¹³ VJ/56-8/2014. számú irat

¹⁴ VJ/56-8/2014. számú irat

Bővebb információért hívja nem emelt díjas vonalunkat +36 (82) 222-092 vagy keresse fel weboldalunkat, www.deuterium.hu – info@deuterium.hu illetve www.bio-herb.hu – info@bioherb.hu ahol munkatársaink készséggel állnak rendelkezésükre és lehetőségük a termékek megvásárlására is.

O2 Water Balance

szénsavmentes, magas Ph értékű (pH 7,9) egészségügyi tisztaságú természetes oxigénnel dúsított ivóvíz.

Keresse a gyógyszertárakban és gyógynövény szaküzletekben.

[A hirdetés mellett az Új találmány a székrekedés kezelésére! című cikk olvasható]

b. Paramedica:

A Magyar Rákellenes Liga ajánlásával!

105-Deuterium Water Balance

Csökkentett deutérium tartalmú, oxigénnel dúsított, szénsavmentes speciális ivóvíz.

Összetevők: alacsony deutérium tartalmú ivóvíz, oxigén

O2 Water Balance

szénsavmentes, magas Ph értékű (pH 7,9) egészségügyi tisztaságú természetes oxigénnel dúsított ivóvíz.

50 mg/liter oxigén-tartalommal

[Középen a 105-Deuterium Water Balance és az O2 Water Balance termékek képe]

Bővebb információért hívja nem emelt díjas vonalunkat +36 (82) 222-092 vagy keresse fel weboldalunkat, www.deuterium.hu – info@deuterium.hu illetve www.bio-herb.hu – info@bioherb.hu ahol munkatársaink készséggel állnak rendelkezésükre és lehetőségük van a termékek megvásárlására is.

Keresse a gyógyszertárakban és gyógynövény szaküzletekben.

c. RákVolt Magazin:

105-Deuterium Water Balance

Ajánlott fogyasztói ár: 1690,- Ft

[Középen a 105-Deuterium Water Balance termék képe]

Szénsavmentes!

Bio-Herb Kft logója

A Magyar Rákellenes Liga® ajánlásával

Magyar Rákellenes Liga logója

Kapható országszerte a Gyógyszertárakban, Gyógynövény szaküzletekben!

Bővebb információért hívja a 06(82)222-092 nem emeltdíjas telefonszámot, ahol munkatársaink készséggel állnak rendelkezésükre.

Forgalmazza: Bio-Herb Kft.

H-1139 Budapest, Béke tér 7. E-mail: info@deuterium.hu

Web: www.deuterium.hu

A cikk mellett egy interjú dr. Kulcsár Gyulával, a Természetes Tumorelles Védelemről, valamint a rák elleni küzdelemről

19. Vásárláshelyi reklámanyagok

a. Roll up¹⁵

105-Deuterium Water Balance

[Középen a 105-Deuterium Water Balance termék képe]

Szénsavmentes!

Forgalmazza: Bio-Herb Kft.

H-1139 Budapest, Béke tér 7. E-mail: info@deuterium.hu

Web: www.deuterium.hu

b. Plakát¹⁶

105-Deuterium Water Balance

Ajánlott fogyasztói ár:

[a termék fotója]

BioHerb

Szénsavmentes

A Magyar Rákellenes Liga ajánlásával!

Magyar Rákellenes Liga®

Kapható országszerte a Gyógyszertárakban, Gyógynövény szaküzletekben!

Bővebb információért hívja a 06(82)222-092 nem emeltdíjas telefonszámot, ahol munkatársaink készséggel állnak rendelkezésükre.

Forgalmazza: Bio-Herb Kft.

H-1139 Budapest, Béke tér 7. E-mail: info@deuterium.hu

Web: www.deuterium.hu

20. www.deuterium.hu honlap¹⁷

A honlap korábban tartalmazott egy rövidfilm felvételt is, amelyet azonban – a Bio Herb Kft nyilatkozata szerint - 2014. februárjában töröltek a honlapról. (A törölt videót az eljárás alá vont vállalkozás nem bocsátotta a GVH rendelkezésére, azonban a vizsgáló azt 2014. március (!) 4-én elmentette, és a mentést időbélyegzővel látta el.) A film szövege a következő volt:

[Makkos Lászlóné, Jutka, természetgyógyász] Felfokozott életritmusban élünk, és ez a rohanó világ, amiben mostanság vagyunk ez megviseli az embereket. Ha megjelenik a testben egy probléma, az mindig a múltban keresendő. A test, a lélek és a szellemnek a harmóniája bomlik meg ilyenkor, és bármelyik szinten jelenik meg a probléma, minden szinten ezt kezelni kell, mert ennek a harmóniának az egységéből jöhet létre az egészség. A múltban bekövetkezett stresszes élethelyzeteknek ott vannak a lenyomatai a szervezetben. Az évek során nem csak a pszichés terhek, hanem a mindenféle egyéb toxinok is felhalmozódnak a szervezetben, azok az élettelen toxinok melyek következményeképpen aztán felszaporodnak a kórokozók, és ez egy olyan folyamat, hogy egyik magával hozza a másikat. Ha ott van az élettelen toxin, a méreganyag,

¹⁵ Vj/56-23/2014 számú irat 1. számú mellékletének 13. al-melléklete

¹⁶ VJ/56-8/2014. számú irat 4. számú melléklete

¹⁷ VJ/56-8/2014. számú irat melléklete, a honlap teljes tartalmát a vizsgálati jelentés 4. számú melléklete tartalmazza.

következményképp ott van a kórokozó is. [közben a kezébe veszi a **Rák megelőzése, gyógymódja című könyvet**] Ezeknek a szaporodása viszont meggyengíti az immunrendszert. Ehhez nyújt jó segítséget a 105-ös deutérium mentes Water Balance víznek a fogyasztása.

[Narrátor] Judit két páciensénél, **akik a mellükben kóros elváltozást észleltek, a méregkivezetéses terápiát alkalmazta.**

[Dankó Jolika] Ez a betegség a '70-es évek elején történt, **ott találtak egy cisztát a jobb mellbe**, amit hát vizes borogatással, ilyesmikkel próbáltuk eloszlatni. Nem is volt vele semmi probléma, csak az utóbbi évek utolsó két évben volt érezhető az, hogy kimagaslóan magas volt a ciszta a mellemben. A főorvos úr annyira megijedt és meglepődött a személyes vizsgálata során, hogy bizony ő már másnap elküldött volna megműteni, és én mondtam neki, hogy elnézést kérek főorvos úr, de nem szeretném, hogy ha máris beavatkoznának, hiszen éppen elég műtéten estem keresztül. 19 műtét van a hátam mögött.

[Ferkáné Pellédi Zsuzsanna] Én nem tudom, hogy ti mennyire ismeritek, de ez a deutérium mentes víz egy az, hogy finom ízű, a másik az, hogy amióta én iszom, azóta fittebb vagyok. Én úgy pörgök az utóbbi időben, hogy azt elmondani nem tudom, és azt hiszem, hogy aki ismer az tudja, hogy eddig is pörögtem, de most még pörgősebb lettem, tehát az intenzitásom nagyobb lett, nem tudom, hogy a víztől-e, vagy mástól-e, de szerintem a víztől. Ezt a vizet több, mint két éve iszom, és azért kezdtem el inni, mert mint tudjátok **nekem volt rákos problémám, a családban is több volt a rákos, és megelőzésként. A 105-ös csökkentett deutérium tartalmú víz ez több szempontból is jó nekünk. Egyszer azért mert az immunrendszerünket is erősíti, egyszer azért mert a rákos képződést sejtképződést hátráltatja, mint tudjátok, mert már egyszer beszéltünk is erről, a rákszővetség is, a rákbetegek szövetsége is ezt ajánlja. Én azt mondom, hogy ígyünk ilyen vizet, minél többet, annál jobb.**

[Prof. dr. Simon Tamás, a Magyar Rákellenes Liga elnöke] A sok ezer közül, akik hozzánk fordultak, csak **kevesen kapják meg a Magyar Rákellenes Liga támogatását**, ilyen például a deutérium megvonásos vizek közül a 105. Klinikai körülmények között kipróbálták, biológiai körülmények között kipróbálták, nemzetközi folyóiratokban közölték, tehát ezek megbízható és tényleg olyan eredmények, amikre lehet támaszkodni.

[Makkos Lászlóné, Jutka, természetgyógyász] Ennek a víznek a fogyasztása oly módon támogatja meg a szervezetet, hogy a szervezetben egy deutérium hiányt idéz elő, és a deutérium hiány, a csökkentett deutérium tartalom a szervezetben sorvasztólag hat a degenerált sejtekre. Nem ad teret a szaporodásuknak. Ezt el kell érni, hogy ez a szint a szervezetben kialakuljon. Naponta 1,5-2 liter fogyasztása során tudjuk elérni azt, hogy lecsökken a szervezet víztartalmának a deutérium tartalma. De ezt fenn is kell tartani. Tehát kúraszerűen jó ezt fogyasztani. **És ez megoldást jelent ennek a víznek a fogyasztása a daganatos betegségek megelőzésére és a kiegészítő terápiában egyaránt.**

[Dankó Jolika] A vízzel úgy ismerkedtem meg, hogy a betegségem során várakoztunk a **szöveti eredmény vizsgálatára**, illetve az eredményére és az ott tartózkodó patikus hölgyel, gyógyszerházi hölgyel beszélgettünk, és ő említette meg, hogy náluk lehet kapni. Másnap már el is indultam én is a megvételére, és tapasztaltam azt, hogy mennyire kellemes, és mennyire jó a selymessége és 2-3 hét általános fogyasztása során tapasztaltam azt, hogy az a csomó, az a megduzzadt ciszta, amit a főorvos úr egyből ki

akart szedni, az ellaposodott. Tehát a víznek a hatékonysága jelentkezett. És nagyon boldog vagyok, hogy ezt a tapasztalatot átadhattam a főorvos úrnak, hogy mm nem lesz műtét, mert ha ez a víz ennyi idő alatt eredményt hozott, akkor a többi fogyasztás életem során, amíg csak lehet, iszom, akkor minden gondot, problémát megold.

[Makkos Lászlóné, Jutka, természetgyógyász] A szervezet intelligens módon érzi, hogy mi jó neki. És az által, hogy fogyasztja a vizet, beindul a szervezetnek az az önszabályozó, öngyógyító képessége, ami a legnagyobb kincsünk. És ezt érzik az emberek, hisz oxigén tartalma olyan szintű, hogy ez a megemelt oxigén tartalom nagyobb vitalitást eredményez. Jobban funkcionálnak a belső szervek a hatására, a méregtelenítési funkciók már sejtszinten érvényesülni tudnak. A 7,9-es pH tartalommal egy savasodás elleni hatást lehet elérni. Összességében, ha fogyasztják ezt az emberek közérzetükben egy komfortérzet javulást eredményez. Szervezetünk a kilégzés által akar megszabadulni a széndioxidtól, annak az érdekében, hogy friss oxigénhez juttassa a szervezetet. Ezért úgy gondolom, hogy nincs szüksége a szervezetnek arra, hogy külső forrásból, szénsavas vizek formájában, üdítőitalok formájában juttassuk be ezt a széndioxidot a szervezetbe, ami aztán diszkomfort érzetet ad, teltséget, puffadtságot, hozzájárul a szervezet elsavasodási folyamatához.

[Dankó Jolika] Nagyon boldog vagyok, hogy ezt a vizet így tudom fogyasztani, savmentesen, buborékmentesen, mert így nem kell azzal számolnom, hogy ha fogyasztom, iszom, akkor egyik kezemmel adok, a másikkal elveszek. Mert ha használok a ciszta elleni állapotomnak, ártanék a bélműködésemmnek.

[Ferkáné Pellédi Zsuzsanna] Kedves barátnőmtől ismertem meg ezt a vizet, ami nekem azért tetszett nagyon, mert ebben nincs szénsav. Van olyan, amelyikben van szénsav, és azt amelyiket kóstoltam, itattak volna velem, én nem kóstolom, mert én nem szeretek semmit, ami szénsavas. Én soha nem iszom szénsavas üdítőt, ásványvizet se. Namost nekem ez nagyon fontos, mert a szénsav a csontoknak nem használ, és **miel én már voltam mellrákos, és a mellrák csontra könnyen áttételeződik**, hát akkor most miért igyak olyan vizet, ami a csontjaimat rontja. Ez egyáltalán nem jó nekem, és én olyant iszom, ami nekem jó. És ez nekem jó.

[A film közben olvasható, hogy a Magyar Rákellenes Liga ajánlásával]

21. A kommunikációs eszközök megjelenésére és költségeire vonatkozó adatok¹⁸:

3. számú táblázat

Kommunikációs eszköz megnevezése	Megjelenés helye	Megjelenés száma (db)	Megjelenés időpontja	Megjelenés egyéb jellemzői	Költség adatok (Ft)
Televízióreklám	RTL Klub	[üzleti titok] héten keresztül az Egészségmánia című műsorhoz kapcsolódóan ¹⁹		5 mp	[üzleti titok]
Honlap	deuterium.hu		2012. novembertől		[üzleti titok]

¹⁸ VJ/56-2/2014. számú irat

¹⁹ VJ/56-22/2014. számú irat

Nyomtatott sajtó	Vasárnapi Blikk	2	2013	1/4	[üzleti titok]
	RákVolt Magazin	1	2013	1/1	[üzleti titok]
	Blikk Egészségmellék- let	1			[üzleti titok]
	Paramedica	2	2013-2014	1/2, 1/3, 1/6, 1/10 oldal	[üzleti titok]
Plakátok	beltéri – a termék értékesítési pontjain kihelyezve ²⁰	100		A/4	[üzleti titok]
Attrap, Rollup		1		85x2 30 c m	[üzleti titok]
Rendezvény	Emberi Erőforrások Minisztériuma	1	2013.02.05.		[üzleti titok]
	Béres Raktár	1	2013.06.08.		[üzleti titok]

22. A GVH megkereste az RTL Klub csatornát üzemeltető Magyar RTL Televízió Zrt.-t (a továbbiakban: M-RTL), amely előadta, hogy a 105-Deuterium Water Balance elnevezésű termék forgalmazója a termékkel az „Egészségkalauz” című műsort támogatta a 2013. [üzleti titok] és 2013. [üzleti titok] közötti ([üzleti titok] hét), valamint a 2014. [üzleti titok] és 2014. [üzleti titok] közötti ([üzleti titok] hét) időszakban, heti 1 alkalommal, azaz összesen [üzleti titok] alkalommal. Az „Egészségkalauz” című műsort ezen időszakban vasárnaponként, kb. 10:00 órai kezdéssel sugározták. A műsor ismétlése csütörtökönként kb. 13:00 órakor kezdődött.

23. A BioHerb Kft. nyilatkozata szerint az RTL Klub csatornán nem reklámfilm, hanem az 5 másodperc hosszúságú műsor-támogatói spot volt látható.²¹ A műsor-támogatói spot az Egészségkalauz című, minden héten vasárnap adásba kerülő műsort támogatta. Előzetes terve szerint a vízzel [üzleti titok] heti támogatói megjelenés szerepelt heti [üzleti titok] Ft + ÁFA összegben. Ezzel szemben csak [üzleti titok]

²⁰ VJ/56-8/2014. számú irat

²¹ Az eljárás alá vont vállalkozás két alkalommal (VJ/56-23/2014. számú irat melléklete és a VJ/56-2/2014. számú irat) egymásnak ellentmondó nyilatkozatot tett a televíziós reklám sugárzásának számával és a megjelenés költségeivel kapcsolatban. A vizsgáló ezért ennek tisztázására hívta fel a Bio Herb Kft.-t. A VJ/56-22/2014. számon iktatott beadványának 5. és 6. pontjában előadta, hogy a korábbi (VJ/56-23/2014. számú irat melléklete) beadványában tévesen szerepelt a [üzleti titok] alkalom, mert a Bio Herb Kft. több forgalmazott termékével kapcsolatban volt támogatói szerződése a RTL Klub elnevezésű csatornával, és ezek közül nem volt kigyűjtve a ténylegesen a vizsgálattal érintett termékre vonatkozó adat. A kigyűjtés eredményeképp jött ki a VJ/56-2/2014. számú beadványban megjelölt [üzleti titok] alkalom, azonban abból, műsorszerkesztési okok miatt csak [üzleti titok] alkalom realizálódott.

alkalommal sugározták a spotot²², és az I. r. eljárás alá vont is [üzleti titok]megjelenést fizetett.

24. Az eljárás alá vont vállalkozás úgy nyilatkozott továbbá, hogy azért került a [üzleti titok] helyett csak [üzleti titok] alkalommaladásba a támogatói spot, mivel ezt követően a műsorban elindult egy rákos megbetegedésekkel kapcsolatos riportsorozat, és a rovat és a „vevő” kikötötte, hogy a vizsgálattal érintett termék a műsor támogatása mellett nem jelenik meg. A Bio-Herb Kft. ennek eleget tett, előadta, hogy tudtával olyan műsort nem támogat a vizsgálattal érintett termékkel, amelyben rákgyógyítás szerepel, elkerülendő a látszatát is annak, hogy a termék gyógyító hatású. (Megjegyezte azonban, hogy a műsor rákgyógyítás rovatát a Hyd Kft. támogatta.)

V.

Az eljárás alá vontak nyilatkozatai

A Bio-Herb Kft. álláspontja²³

A termék gyógyhatására vonatkozó állítások

25. A Bio-Herb Kft. előadta, hogy álláspontja szerint az eljárás alá vont vállalkozás soha, egyetlen reklámban vagy szórólapon sem állította azt, hogy a terméknek gyógyhatása lenne, különösen nem önmagában. A fogyasztóknak szóló tájékoztatásokban megfogalmazott semmilyen állítás nem utal gyógyító hatásra.
26. Előadta továbbá, hogy az eljárás alá vont vállalkozás mindig nagy hangsúlyt fektet és fektetett arra, hogy ügyfelei, vevői számára mindig a maximálisan elvárható legnagyobb odafigyeléssel, legnagyobb empátiával és pontossággal hirdesse és forgalmazza termékeit, valamint folyamatosan mind erkölcsileg, mind anyagilag is támogasson olyan közhaszonnal működő szervezeteket, mint pl. a Magyar Rákellenes Liga.
27. Előadta még, hogy a 105 Deuterium Water Balance elnevezésű termék megalkotásakor az volt a célja, hogy egy egészséges élelmiszert hozzon létre, amit elsősorban az egészséges emberek, illetve akár a beteg emberek is bátran fogyaszthatnak. Célja és küldetése tehát az egészség megőrzése volt és lesz is. Hosszú távú célja az is, hogy minél több egészség megőrzését támogató szervezet ajánlását elnyerje, és nem titok az sem, hogy ezen szervezetek munkáját lehetőségeihez mérten támogatni szándékozik.
28. Álláspontja szerint egyetlen sajtómegjelenésében sem írt a 105-Deuterium Water Balance elnevezésű termék gyógyító hatásáról, nem végzett és nem végeztetett ez irányú kutatást. Nem jelentetett meg ezzel kapcsolatos cikket egyetlen folyóiratban sem. A hirdetések pusztán a termék fotójára korlátozódtak. A Bio-Herb Kft. soha nem kért fel vagy alkalmazott szakértőt, aki azt állította, vagy csak sugallta volna, hogy a víz

²² VJ/56-22/2014. számú irat. A GVH az M-RTL és az eljárás alá vont vállalkozás vonatkozó nyilatkozataiban meglévő eltérésre tekintettel a továbbiakban a [üzleti titok] alkalommal történt megjelenést fogadta el.

²³ Az eljárás alá vont vállalkozás nyilatkozatait a Vj/50-2/2014. és Vj/50-7/2014. számú iratok tartalmazzák.

fogyasztása bármilyen hatással járna. Következésképpen a 105-Deuterium Water Balance márkanévű termék népszerűsítése során soha nem keltette azt a benyomást a fogyasztóban, hogy a termék alkalmas lehet rákos megbetegedések kezelésére. Előadta, hogy tiszteletben tartja azon jogszabályi előírást, mely szerint élelmiszernek betegséget megelőző, gyógyító hatás nem tulajdonítható.

29. Előadta, hogy a víz minőségét folyamatosan ellenőrzik. A tárgyaláson az ügyvezető kiegészítőleg még úgy nyilatkozott, hogy a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: MTA) Atommagkutató Intézete által végzett mérések alapján a megfelelő deutérium tartalmú vizet értékesítik a tűréshatáron kívüli értékkel rendelkező terméket, pedig visszavezetik a termelésbe, vagyis tovább keverik más ppm tartalmú vízzel, hogy elérjék a kívánt $105 \pm 10\%$ értéket. Ezt a módszert az élelmiszer törvénynek megfelelően dokumentálják és az ellenmintákat két évig megőrzik.
30. Felhívta a figyelmet, hogy a termékkel kapcsolatban a Gyógyszerészeti és Egészségügyi Minőség- és Szervezetfejlesztési Intézet (GYEMSZI) szakmai állásfoglalása alapján a címkével kapcsolatosan jogsértő tevékenység nem róható fel.
31. Hivatkozott továbbá Budapest Főváros Kormányhivatala Fogyasztóvédelmi Felügyelősége (a továbbiakban: Felügyelőség) által meghozott BPO/001/3231-5/2013. számú határozatra, mely álláspontja szerint alátámasztja azt, hogy a termék mindenben megfelel a szabványoknak, előírásoknak. Hivatkozik arra, hogy a Felügyelőség határozatában többek között megállapította, hogy a termék forgalmazásával, címkézésével kapcsolatban jogsértő tevékenység nem róható fel, ezért az eljárást megszüntette.
32. Idézte továbbá az Fttv. hatáskörmegosztásra vonatkozó rendelkezéseit, majd jelezte, hogy a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fogyasztóvédelmi Felügyelőség már eljár, és jogellenes magatartást, cselekményt nem állapított meg. Előadta ugyanis, hogy figyelemmel arra, hogy az ajánlás a termék címkéjén jelent meg, az azzal kapcsolatos eljárásra az Fttv. alapján a fogyasztóvédelmi hatóságnak van hatásköre.
33. Ismertette továbbá az egészség WHO szerinti értelmezését, amely szerint az az ember testi, lelki és szociális jólétét jelenti és nem csupán a betegség vagy fogyatékosság hiányát. Az egészség nem csupán cél, hanem egy erőforrás, amelyet a mindennapokban használunk.
34. Ismertette még az ENSZ definícióját, mely szerint „az egészség megőrzése olyan fogalom, amely az egészséget elősegítő életmód, és az ezt ösztönző társadalmi, gazdasági, környezeti és személyes tényezők támogatását öleli fel.” Vagyis az egészséget szolgáló magatartásnak két alapvető formája van: az egyéni (tanácsadás, nevelés, klinikai beavatkozás) és a közösségi (egészséggazdasági, társadalmi, kulturális, természeti és technikai feltételek javítása). A Bio-Herb Kft. az egészség megőrzésének ezen formáját, egy civil szervezet ajánlását választotta.

A Bio-Herb Kft. álláspontja a Magyar Rákellenes Liga ajánlásának indokával, illetve annak fogyasztói értelmezésével kapcsolatosan

35. A Bio-Herb Kft. ezzel kapcsolatban előadta, hogy a „*Magyar Rákellenes Liga ajánlásával*” szöveg semmilyen formában nem utal gyógyító hatásra, kizárólag az egészségtudatos életmódra sarkall, az egészséges táplálékra (ivóvízre) hivatott felhívni a

fogyasztók figyelmét. Ahogy a Magyar Rákellenes Ligának, úgy az eljárás alá vontnak is célja a prevenció, és az egészségtudatos életmód fontosságának hangsúlyozása, ami nem egyenlő egyes cégek által forgalmazott csodavizek és étrend-kiegészítők reklámozásával. Előadta, hogy amennyiben a gyógyító hatást kívánták volna propagálni, akkor pl. a Magyar Rákbeteg Ligájának az ajánlását kérték volna. Felhívta továbbá a GVH figyelmét két, a www.youtube.com weboldalon elérhető videóra²⁴, amelyekben „egy csodavíz rákgyógyító hatását ecseteli a cég tulajdonosa.” Előadta, hogy ugyanazon cég terméke az RTL Klub Egészségkalauz műsorában 2014. május 18-án a Rákgyógyítás rovat támogatója. Álláspontja szerint a videókban foglaltak, illetve az a tény, hogy egy termék támogatója egy rákgyógyítási rovatnak, inkább alkalmas arra, hogy a termék gyógyhatását sugallják.

36. Az eljárás alá vont vállalkozás a Magyar Rákellenes Liga közreműködése kapcsán megjegyzi, hogy az eljárás alá vont vállalkozás és a Magyar Rákellenes Liga közt érvényben lévő(volt) megállapodás²⁵ alapján az eljárással érintett termék kupakjánál elhelyezett címke a két jogi személy közötti megállapodás részeként, a Magyar Rákellenes Liga hozzájárulásával került (és kerülhetett) a palackokra. Álláspontja szerint az a tény, hogy egy terméket egy szervezet ajánl, nem jelenti és nem is jelentheti azt, hogy az ajánló szervezet a termék minőségével, tartalmával, esetleges hatásaival kapcsolatban állást foglal.
37. Példaként hivatkozott továbbá egy másik gyártó termékére, amelynek címkéjén a „Vöröskereszt ajánlásával” felirat, és a Magyar Vöröskereszt hivatalos logója szerepel, utalva a címke által közvetített fogyasztói üzenetre, - megemlítve, hogy a versenyfelügyeleti eljárást megelőző bejelentéses eljárásban a bejelentő szerint a Magyar Rákellenes Liga azt a benyomást kelti a fogyasztóban, hogy a termék alkalmas a daganatos betegségek gyógyítására. Az eljárás alá vont vállalkozás álláspontjában utal arra, hogy az általa hivatkozott másik, a „Vöröskereszt ajánlásával” forgalomba hozott termék címkéje is ilyen jellegű üzenetet hordoz.
38. Előadta, hogy a Magyar Rákellenes Liga alapszabálya szerint az Egyesület célja az, hogy: „Az Egyesület támogatja az egészség megőrzését, a rák kockázatának csökkentését, korai felismerését, a gyógyítás és a gyógyulás folyamatát.” A Magyar Rákellenes Liga küldetése, ahogyan azt neve is sejteti, egy olyan tevékenységet takar, mely az egészség megőrzésére irányul. A Magyar Rákellenes Liga 1990 óta civil szervezetként vesz részt a rák elleni küzdelemben. Legfontosabb feladatai közé tartozik az egészségnevelés, szűrések szervezése és népszerűsítése a lakosság körében.
39. Előadta, hogy a „*Magyar Rákellenes Liga ajánlásával*” szöveg semmilyen formában nem utal gyógyító hatásra, kizárólag az egészségtudatos életmódra sarkall, az egészséges táplálékra (ivóvízre) hivatott felhívni a fogyasztók figyelmét. Ahogy a Magyar Rákellenes Ligának, úgy a Bio-Herb Kft.-nek is célja a prevenció, és az egészségtudatos életmódfontosságának hangsúlyozása, ami nem egyenlő egyes cégek által forgalmazott csodavizek és étrend-kiegészítők reklámozásával. Ha gyógyító hatást akart volna propagálni, akkor pl. a Magyar Rákbeteg Ligájának ajánlását kérte volna.

A termék deutériumtartalmával kapcsolatos állítások

²⁴ <http://www.youtube.com/watch?v=Co1uiLon1Dg> és <http://www.youtube.com/watch?v=GdgUn2qEP7k>

²⁵ VJ/56-23/2014. számú irat 1. számú mellékletének 8. számú melléklete; lejárt 2014. december 31-én

40. Az eljárás alá vont vállalkozás a termék címkéjével kapcsolatban előadta, hogy a 105-Deuterium Water Balance színes ábrás védjegy, amelyet a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala 209 274 számon lajstromozott²⁶ 2013. április 4-én. Előadta továbbá, hogy a védjegy (és így a címke) önmagában nem mondja ki, hogy az ezzel jelzett termék 105 ppm deutérium tartalmú ivóvíz. Nem is mondhatja ki, tekintettel arra, hogy a védjeggyel védett név egy kialakítandó termékcsalád (brand név) első terméke. A termékkel kapcsolatban az eljárás alá vont vállalkozás soha nem nyilatkozta azt, hogy az 105 ppm deutérium tartalmú lenne. A címkén is csak az szerepel - kiemelve, sárga színnel feltüntetve –, hogy „csökkentett deutérium tartalmú mágneseszen kezelt, oxigénnel dúsított szénsavmentes speciális ivóvíz”.
41. Előadta továbbá, hogy a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség egész Földre kiterjedő vizsgálata szerint kiderült, hogy a (természetes) vizek deutérium tartalma 150-160 ppm/liter között változik. Az eljárás alá vont által forgalmazott 105-Deuterium Water Balance ivóvíz címkéjén az szerepel, hogy csökkentett deutérium tartalmú. Vagyis, például ha az eljárás alá vont vállalkozás által forgalmazott víz pl. 138 ppm deutériumot tartalmazna, akkor is helytálló lenne a címkén feltüntetett azon kijelentés, hogy a termék csökkentett deutérium tartalmú. Előadta azonban, hogy erről nincs szó, a csatolt Vizsgálati Jegyzőkönyv²⁷ alapján az eljárás alá vont vállalkozás által forgalmazott termék deutérium tartalma messze a természetes vizek deutérium tartalma alatt van, annál alacsonyabb. Álláspontja szerint így az eljárás alá vont által forgalmazott víz „mindenben megfelel az előírt és elvárt követelményeknek.”²⁸
42. Hivatkozott továbbá arra, hogy tekintettel arra, hogy a Magyar Rákellenes Liga ajánlása a termék címkéjén jelent meg, és az a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező felügyelőség már megvizsgálta, így a GVH-nak nincs hatásköre az eljárás lefolytatására.
43. A Bio Herb Kft kérte tárgyalás megtartását, törvényes képviselője a tárgyaláson megjelent és a fentiekben összefoglaltakkal egyezően nyilatkozott. Hangsúlyozta, hogy a vállalkozás támogatja azt, hogy minél több egészséges folyadékot igyanak az emberek, mert ezzel sok betegség megelőzhető, és javítható lenne a magyar lakosság halálozási statisztikája. Viszont nem állította soha, hogy az egészséges folyadékbevitel azonos lenne a rák gyógyításával.
- Előadta, hogy az általa forgalombahozott vizet más gyártótól vásárolja és keverés útján állítja elő a termékét, amelynek oxigéntartalmát még dúsítással fokozza.
- Utalt még arra is, hogy a „Rák volt” magazinnal kapcsolatos szórólap osztás egyszeri alkalom volt, illetve, hogy a televíziós műsor szponzorációja [üzleti titok] megjelenést tartalmazott 5 másodperces támogatói spot formájában, és a [üzleti titok] megjelenés nem tartalmazza a műsor ismétlésének számát.

A Magyar Rákellenes Liga álláspontja:

²⁶ Vj/56-23/2014. számú irat mellékletének 5. számú melléklete

²⁷ Vj/56-23/2014. számú irat mellékletének 4. számú melléklete

²⁸ A Bio-Herb Kft nem adott meg konkrét értékeket az előírt és elvárt követelményekre vonatkozóan.

44. A Magyar Rákellenes Liga nyilatkozata szerint a támogatási szerződés megkötését és Magyar Rákellenes Liga ajánlásának a palackon történő feltüntetéséhez való hozzájárulását az alábbi szempontok indokolták, melyek álláspontja szerint megerősítik, hogy egy kifejezetten egészséges termék került forgalmazásra.
45. Előadta, hogy a Magyar Rákellenes Ligát a forgalmazó kereste meg támogatási ajánlatával, melynek során rendelkezésre bocsátotta dr. Tóth József, az orvostudományok doktora szakvéleményét. Előadta, hogy dr. Tóth József a magyar komplementer medicina nemzetközileg is elfogadott magas színvonalú szakértője, az Országos Onkológiai Intézet nyugdíjas patológusa. *Az általa készített szakvéleményből kiemelkedik, hogy a Deuterium Water Balance elnevezésű víz, függetlenül az alacsony deutérium tartalmától, még jelentős mértékben oxigenizálva is van. Ha olyan mértékben van oxigén a vízben, hogy az felszívódhat, és a fogyasztóban esetleg van daganatos sejt, a magas koncentrációjú oxigén jelenléte gátolja ezen sejteknek a szaporodását, ugyanis ezek csak oxigénhiányos környezetben tudnak szaporodni.*
46. Az „ajánlás” további szakmai indoka az Amerikai Rákszövetség által kiadott Complete Guide to Complementary Alternative Cancer Therapies című könyve, annak is az oxigén terápiájával foglalkozó fejezete a 800. oldaltól a 804. oldalig. A kiadvány kiadója az American Cancer Society, a kiadás kelte 2007., Atlanta.
47. Előadta, hogy ezek voltak azon közvetlen szakmai indokok, amiért a Magyar Rákellenes Liga arra az álláspontra jutott, hogy nevét adhatja egy olyan termék forgalmazásához, amely termék fogyasztásának egészségkárosító hatása nyilvánvalóan nincsen, sőt annak fogyasztása egészséges és a szakirodalom szerint az oxigénnel dúsított víz jótékonyan befolyásolja a szervezet működését.
48. Előadta továbbá, hogy önmagában a fokozott vízfogyasztásra minden közmédia folyamatosan buzdítja a lakosságot, vagyis a fogyasztókat, erre, mint köztudomású tényre vonatkozó külön bizonyítás a Polgári Perrendtartás szabályai (Pp 163. §-a) szerint szükségtelen.
49. Előadta továbbá, hogy álláspontja szerint a Magyar Rákellenes Liga az érintett termék, mint oxigénnel dúsított víz ajánlásával a fogyasztókat sem szándékosan, sem gondatlanul nem vezette félre, illetve félrevezető benyomást magatartásával nem keltett. Mint ahogyan a fogorvosok egyesülete ajánl fogkrémet, a védőnők egyesülete tápszereket, kozmetikumokat, így a Magyar Rákellenes Liga is úgy gondolja, hogy a fenti adatok birtokában tiszta lelkiismerettel ajánlhatja ezt a terméket.²⁹
50. Az ajánlás fogyasztói értelmezésével kapcsolatban előadta, hogy az „ajánlás” fogyasztói értelmezése azt jelenti, hogy az említett termék a fogyasztók egészségét nem károsítja, annak fogyasztása kifejezetten egészséges. Önmagában az ajánlás egyéb, pl. gyógyító-megelőző hatásra nem utal és nem is kelti annak benyomását, hogy fogyasztás esetén ilyen hatása lenne. Ilyen cél a Magyar Rákellenes Ligát nem vezérelte, - a folyamatos és egészséges vízfogyasztással azonban egyetért, ahhoz nevét is adja.³⁰
51. A Magyar Rákellenes Liga a tárgyalás megtartását nem kérte, írásbeli válasziratot csatolt az eljáró versenytanács előzetes álláspontjának kézhezvételét követően.

²⁹ VJ/56-16/2014. számú irat

³⁰ VJ/56-16/2014. számú irat

52. Beadványában kifejtette, hogy az eljáró versenytanács helyes ténymegállapítások alapján téves és megalapozatlan következtetéseket tett. Hivatkozott arra, hogy az egyesület elnökének szakterülete az egészség-megőrzés és a betegség megelőzés, és ugyanígy a szervezet más vezetői és tagjai is megfelelő hozzáértéssel rendelkeznek.
53. Az általa korábban csatolt dokumentumok közül dr. Tóth József szakvéleménye és az Amerikai Rákszövetség kiadványa is egyértelműen igazolták azt a tényt, hogy az egészséges ivóvíz önmagában is, a Bio Herb Kft által forgalmazott víz pedig különösen egészséges, egészségvédő és betegség-megelőző szerepe pedig igazolt és bizonyított.
54. Álláspontja szerint a „Magyar Rákellenes Liga ajánlásával” szövegnek az eljáró versenytanács általi értelmezése téves és megalapozatlan, mert az ajánlásból nem lehet azt a következtetést levonni, hogy a termék alkalmas lenne a rákbetegség gyógyítására vagy megelőzésére. Ugyanígy alaptalan a súlyosító körülmények felsorolása és annak sommás kijelentése, hogy enyhítő körülmények nem állnak fenn.
55. Hangsúlyozta, hogy az egyesület összesen [üzleti titok] Ft támogatásban részesült, és vállalkozói tevékenységet nem végez. Kérte a magatartásával kapcsolatban a felróhatóság megállapításának mellőzését és a bírság kiszabása alóli mentesítését, illetve bírság kiszabása esetére részletfizetési kedvezmény megadását.

Az érintett termékre vonatkozó állítások valóságtartalmát alátámasztó bizonyítékok, információk

A Bio-Herb Kft. által csatolt dokumentumok

56. Az eljárás alá vont vállalkozás a kereskedelmi kommunikációban foglalt és a jelen versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált kereskedelmi gyakorlat alátámasztására az alábbi dokumentumokat csatolta.
57. A termék deutérium tartalmának igazolására csatolta a Magyar Tudományos Akadémia Atommagkutató Intézete által kiállított, **2013. június 27-én** kelt vizsgálati jegyzőkönyvet³¹, amely 1 db vízminta vizsgálata kapcsán került kiállításra. A jegyzőkönyv az alábbi megjegyzést tartalmazza: „A vizsgálati eredmények csak a megvizsgált, illetve azzal azonos összetételű, valamint az azt reprezentáló mintákra vonatkoznak.”

A vizsgálati jegyzőkönyv melléklete az alábbi táblázatot tartalmazza:

Sorsz.	Minta neve Ident.	HEKAL Id.	δD_{VSMOW} (‰)	Deutérium tartalom (ppm)
1.	Bio- Herb_1306 17	I.756	[üzleti titok]	[üzleti titok]

58. A termék deutérium tartalmának igazolására csatolta továbbá a Magyar Tudományos Akadémia Atommagkutató Intézete által kiállított, **2014. augusztus 21-én**

³¹ VJ/56-2/2014. számú irat melléklete

kelt vizsgálati jegyzőkönyvet³², amely 5 db vízminta vizsgálata kapcsán került kiállításra. A jegyzőkönyv az alábbi megjegyzést tartalmazza: „A vizsgálati eredmények csak a megvizsgált, illetve azzal azonos összetételű, valamint az azt reprezentáló mintákra vonatkoznak.”

A vizsgálati jegyzőkönyv melléklete az alábbi táblázatot tartalmazza:

Sorsz.	Minta neve Ident.	HEKAL Id.	Deutérium tartalo m (ppm)	Oldott O ₂ tartalom (mg/l)
1.	Bio-Herb_A	L.966_1	[üzleti titok]	[üzleti titok]
2.	Bio-Herb_B	L.966_2	[üzleti titok]	[üzleti titok]
3.	Bio-Herb_C	L.966_3	[üzleti titok]	[üzleti titok]
4.	Bio-Herb_D	L.966_4	[üzleti titok]	[üzleti titok]
5.	Bio-Herb_e	L.966_5	[üzleti titok]	[üzleti titok]

megj. ** Winkler féle titrimetriás módszer, telített oldott O₂ tartalom a vízben 8 mg/l 25 C°-on atm. nyomáson

59. Mellékelte a Budapest Főváros Kormányhivatala Fogyasztóvédelmi Felügyelősége BPO/001/3231-5/2013. számú végzését arról, hogy a kérelemre indult hatósági eljárást megszünteti. Az indokolás szerint a Felügyelőség megállapította, hogy a termék forgalmazásával, címkézésével kapcsolatban jogsértő tevékenység nem felróható, ezért az eljárás folytatása nem indokolt. A Felügyelőség eljárása – az alapul szolgáló beadvány alapján – az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalom megsértésének vizsgálatára irányult.³³
60. Benyújtotta a Bio-Herb Kft. és a Magyar Rákellenes Liga között létrejött „Támogatási megállapodást közhasznú szervezetnek nyújtott adományról”,³⁴
61. Az eljárás alá vont vállalkozás csatolta továbbá a Fejér Megyei Kormányhivatal Dunaújvárosi Járási Hivatal Járási Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Hivatal 2013. május 31-én kelt igazolását élelmiszer-előállító létesítmény bejelentéséről.³⁵
62. A Bio-Herb Kft eljárás alá vont 2015. június 22-én becsatolta a Magyar Tudományos Akadémia Atommagkutató Intézetéhez **2015. május 22-én** benyújtott 5 újabb mintáról készült vizsgálati jegyzőkönyvek³⁶, amelyek a következőket tartalmazták:

4. számú táblázat

Sorsz.	Minta neve Bioherb Ident.	HEKAL Id.	Deutérium tartalom (ppm)
--------	---------------------------------	--------------	-----------------------------

³² VJ/56-8/2014. számú irat melléklete

³³ VJ/56-23/2014. számú irat mellékletének 7. számú melléklete

³⁴ VJ/56-23/2014. számú irat mellékletének 8. számú melléklete

³⁵ VJ/56-23/2014. számú irat mellékletének 3. számú melléklete

³⁶ VJ/56-41/2014. számú irat mellékletének 2.-6. számú melléklete

9/2015	DEU1752110	I.1117_1	[üzleti titok]
10/2015	DEU0040804	I. 1117_2	[üzleti titok]
11/2015	DEU0092808	I. 1117_3	[üzleti titok]
12/2015	DEU0111911	I. 1117_4	[üzleti titok]
13/2015	DEU0010601	I. 1117_5	[üzleti titok]

63. A fenti táblázatba foglalt adatok – előadása szerint – öt eltérő időpontból származó gyártási minta vizsgálatából adódtak és a víz deutérium tartalma túlnyomórészt megfelelt a 105+/- 10% ppm/liter kritériumnak.
64. Arra is hivatkozott, hogy a Bio-Herb Kft. szemben más versenytársakkal a termék népszerűsítése során soha nem keltette és kelthette azt a benyomást a fogyasztókban, hogy a 105-Deutérium Water Balance márkanevű ivóvíz alkalmas lehet a rákos megbetegedések kezelésére. Ilyen, vagy ehhez hasonló kijelentésekhez a Bio-Herb Kft. soha nem adta a nevét.
65. A Magyar Rákellenes Ligával 2014. év végén önként megszüntette az együttműködését és nem is alkalmazta ezt követően a Liga ajánlását, ettől függetlenül még anyagilag támogatta volna a Ligát, de az visszautalta a felajánlást.

A Magyar Rákellenes Liga által csatolt dokumentumok

66. A Liga becsatolta DR. TÓTH JÓZSEF: *Az oxigenizáció hatása a daganatok biológiai viselkedésére*. Orvosi Hetilap, (2007. 148. évf. 30. szám, 1415-1420.³⁷) és az *Oxygen Therapy*. In: American Cancer Society Complete Guide to Complementary & Alternative Cancer Therapies p 800-804.³⁸ (angol nyelvű) dokumentumokat.

Az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet (a továbbiakban: OÉTI) belföldi jogsegélyben adott tájékoztatása

67. A vizsgáló belföldi jogsegélyben kereste meg az OÉTI-t annak a kérdésnek a tisztázására, hogy a Magyar Rákellenes Liga az élelmiszerekkel kapcsolatos tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló 1924/2006/EK rendelet 11. vagy 12. cikke szerinti szervezetnek minősül-e.³⁹ Az OÉTI a belföldi jogsegélyre adott válaszában arról tájékoztatta a GVH-t, hogy az 1924/2006/EK rendelet 11. cikkéhez kapcsolódó nemzeti jogszabály az OÉTI tudomása szerint nincs. Tájékoztatást adott továbbá arról, hogy az OÉTI nem rendelkezik felhatalmazással az 1924/2006/EK rendelet 11. cikke szerinti nemzeti egyesületek, intézmények megítélésére, besorolására vonatkozóan, így válaszuk, - miszerint a Magyar Rákellenes Liga véleményük alapján nem tekinthető orvosi, táplálkozástudományi és dietetikus szakemberek nemzeti egyesületének, illetve egészségügyi jótékonyági intézménynek, - nem tekinthető hivatalos állásfoglalásnak.

³⁷ VJ/56-16/2014. számú irat melléklete

³⁸ VJ/56-16/2014. számú irat melléklete

³⁹ VJ/56-3/2014. számú irat

A Budapest Főváros Kormányhivatala Fogyasztóvédelmi Felügyelősége által megküldött dokumentumok

68. A vizsgáló belföldi jogsegély keretében kérte meg a Felügyelőségtől a V-O-001/3231/2013. számú ügyben keletkezett iratokat.⁴⁰ A kérelem szerint a termék neve azt sugallja, hogy 105 ppm deutériumot tartalmaz, holott annak valós deutérium koncentrációja 120 +/- 10 ppm, amelyet a palack címkéje kisbetűvel tartalmaz is. Valamint a címkén olyan szabadalomra hivatkozik, amelyet a Magyar Szabadalmi Hivatal 2010-ben megsemmisített. A felügyelőségi iratok a kérelemben sérelmezetteken túlmenően további vizsgált magatartást nem azonosítottak, a konkrét tájékoztatás („120 +/- 10 ppm”) más kommunikációban az adatok szerint nem jelent meg a címkén kívül és már törölték, továbbá ezen két számszerű állítás közötti összefüggés az eljárás tárgyát nem képezte.
69. Az iratanyag tartalmazza a Gyógyszerészeti és Egészségügyi Minőség- és Szervezetfejlesztési Intézet Országos Gyógyszerészeti Intézet Főigazgatóságának szakhatósági állásfoglalását is, amely szerint egyrészt a termék nem minősül sem gyógyszernek, sem pedig gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású készítménynek, másrészt pedig, ennek megfelelően az érintett kereskedelmi gyakorlatnak a gyógyszerek forgalomba hozatalára, engedélyezésére, forgalmazására, klinikai vizsgálatára vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel való összhangja nem vizsgálható.
70. Többek között a fentiek alapján a Felügyelőség az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglaltak megsértésének vizsgálatára irányuló eljárást megszüntette, az erről szóló BPO/001/3231-5/2013. ügyiratszámú – és az eljárás alá vont vállalkozás által is csatolt – végzését az iratanyag tartalmazza.

VI.

Jogszabályi háttér

71. A vizsgált időszakban hatályos anyagi jogi jogszabály, az Éltv. mellékletének 10. pontja értelmében élelmiszernek minősül az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2002. január 28-i 178/2002/EK rendelete 2. cikke szerinti fogalom. Ezen fogalom szerint az „élelmiszer” minden olyan feldolgozott, részben feldolgozott vagy feldolgozatlan anyagot vagy terméket jelent, amelyet emberi fogyasztásra szánnak, illetve amelyet várhatóan emberek fogyasztanak el.
72. Az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdése szerint az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer - ha jogszabály vagy közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktus eltérően nem rendelkezik - nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegség

⁴⁰ A Felügyelőség a Vj/056-23/2014 számon átemelt, 2014.05.27-én kelt levelében tájékoztatta a GVH arról, hogy az iktatórendszerében bekövetkezett változás miatt az új számozási rendszer az iktatás betűjelét megváltoztatta és a továbbiakban a BPO jelölést használja.

megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását.

73. Az Éltv. 10. §-ának (4) bekezdése értelmében a (3) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az élelmiszerekre vonatkozó reklámra. Az Éltv. korábban hatályban volt 25. §-ának (3) bekezdése, illetve 2015. június 19-től hatályos 76/A. §-a értelmében Éltv. 10. § (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezésekbe ütköző magatartás esetén az eljárás lefolytatására az Fttv.-ben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.
74. Az Éltv. 77. §-a (2) bekezdésének i) pontja rögzíti, hogy az Éltv. – a végrehajtására kiadott jogszabályokkal együtt – egyebek között az Európai Parlament és a Tanács az élelmiszerek címkézésére, kiszerelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 2000/13/EK irányelvének való megfelelést szolgálja.
75. Az Európai Parlament és a Tanács 2000/13/EK irányelve 2. cikkének (1) bekezdésének b) pontja és ugyanezen cikk (3) bekezdésének b) pontja értelmében az élelmiszer reklámjai - a speciális élelmezési célokra szánt természetes ásványvizekre és élelmiszerekre vonatkozó közösségi rendelkezésekre figyelemmel - nem ruházhatnak fel élelmiszereket emberi betegségek megelőzésének, kezelésének vagy gyógyításának tulajdonságával, és ilyen tulajdonságokra nem is hivatkozhatnak.
76. Az Európai Parlament és a Tanács az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló 1924/2006/EK rendelet preambuluma (3) és (4) pontja értelmében
- az általános jelölési előírásokat az élelmiszerek címkézésére, kiszerelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2000. március 20-i 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv tartalmazza,
 - a 1924/2006/EK rendeletet kell alkalmazni minden kereskedelmi kommunikációban szereplő tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításra, ideértve többek között az élelmiszerek általános reklámozását is.
77. Az 1924/2006/EK rendelet 2. cikk 6. pontja szerint „betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítás” bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az élelmiszer, élelmiszercsoport vagy valamely alkotóelemének fogyasztása jelentősen csökkenti valamely emberi betegség kialakulásának valamely kockázati tényezőjét.
78. Az 1924/2006/EK rendelet betegségek kockázatának csökkentésével, valamint a gyermekek egészségével és fejlődésével kapcsolatos állításokról rendelkező 14. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerint – a 2000/13/EK irányelv 2. cikke (1) bekezdésének b) pontjától eltérve – a betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állításokat lehet alkalmazni, ha engedélyezték felvételüket az ilyen megengedett állításokat és az állítások alkalmazásának szükséges feltételeit tartalmazó közösségi listába, az e rendelet 15., 16., 17. és 19. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően.
79. Az Fttv. 1. §-ának (1) bekezdése szerint az Fttv. állapítja meg az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra, valamint az

ilyen kereskedelmi gyakorlat tekintetében alkalmazott magatartási kódexekre vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait. Ugyanezen cikk (2) bekezdése szerint az Fttv. hatálya arra a kereskedelmi gyakorlatra terjed ki, amely a Magyarország területén valósul meg, továbbá arra is, amely a Magyarország területén bárkit fogyasztóként érint.

80. Az Fttv. 1. § (4) bekezdés c) pontja szerint külön törvény vagy az annak végrehajtására kiadott jogszabály a fogyasztók tájékoztatására vonatkozóan az e törvényben foglalt szabályokon túl részletesebb, illetve szigorúbb szabályokat írhat elő az áru egészségügyi vonatkozásaival vagy biztonságosságával összefüggő követelmények érvényesítése céljából.

81. Az Fttv. 2. §-ának

a) pontja szerint fogyasztó az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy,

c) pontja rögzíti, a törvény alkalmazásában áru minden birtokba vehető forgalomképes ingó dolog - ideértve a pénzt, az értékpapírt és a pénzügyi eszközt, valamint a dolog módjára hasznosítható természeti erőket - (a továbbiakban együtt: termék), az ingatlan, a szolgáltatás, továbbá a vagyoni értékű jog,

d) pontja értelmében a kereskedelmi gyakorlat a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja,

h) pontja alapján az ügyleti döntés a fogyasztó arra vonatkozó döntése, hogy kössön-e, illetve hogyan és milyen feltételek mellett kössön szerződést, továbbá hogy gyakorolja-e valamely jogát az áruval kapcsolatban.

82. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. A (2) bekezdés szerint tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat, a) amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el (a továbbiakban: szakmai gondosság követelménye), és b) amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készteti, amelyet egyébként nem hozott volna meg (a továbbiakban: a fogyasztói magatartás torzítása), vagy erre alkalmas. A (3) bekezdés alapján a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).

83. Az Fttv. 6. § (1) bekezdése értelmében megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény - figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére - olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztót az alábbiak közül egy vagy több tényező tekintetében, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készteti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas:

b) az áru lényeges jellemzői, így különösen

bg) az adott célra való alkalmassága, a használatától várható eredmények, előnyei.

84. Az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdése rögzíti, hogy az Fttv. mellékletében meghatározott kereskedelmi gyakorlatok tisztességtelenek. Az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdése és mellékletének 17. pontja értelmében tisztességtelen annak valótlán állítása, hogy az áru alkalmas betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására.
85. Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni. A (2) bekezdés szerint ha a kereskedelmi gyakorlat csak a fogyasztóknak egy, az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenyséjük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott, egyértelműen azonosítható csoportja magatartásának torzítására alkalmas, és ez a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható, a gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni. Ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése értelmében nem tekinthető a magatartás torzítására alkalmasnak a reklámban túlzó vagy nem szó szerint értendő kijelentések bevett, a reklám természetéből adódó mértéket meg nem haladó alkalmazása.
86. Az Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll.
87. Az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése szerint tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a Gazdasági Versenyhivatal jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.
- A 10.§. (4) bekezdése szerint: „A (3) bekezdés nem alkalmazható, ha a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat kizárólag a terméken, annak csomagolásán vagy a termékhez egyéb módon rögzítve (a továbbiakban együtt: címke), illetve a termékhez adott használati és kezelési útmutatóban vagy jótállási jegyben jelenik meg, vagy ha a 7. § (3) bekezdésében említett tájékoztatási követelmény megsértésével valósul meg.”
- A 10.§. (5) bekezdése szerint pedig: „Ha a címkén megjelenített kereskedelmi gyakorlat azonos formában és tartalommal más kommunikációs eszköz útján is megvalósul, és ez utóbbi kereskedelmi gyakorlat tekintetében az eljárás a gazdasági verseny érdemi érintettsége miatt a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozik, a Gazdasági Versenyhivatal bírálja el az e kereskedelmi gyakorlat alkalmazásával a címkén elkövetett jogsértést is.”
88. Az Fttv. 11. § (1) határozza meg azt, hogy a 10. § alkalmazásában a gazdasági verseny érdemi érintettségének megállapítása hogyan történik.
89. A Fttv. 14. §-a kimondja, hogy a vállalkozás - az eljáró hatóság felhívására - a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát igazolni köteles. Ha a vállalkozás nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a

tényállítást nem felelt meg a valóságnak. Erre a vállalkozást a hatóság felhívásában figyelmeztetni kell.

90. Az Fttv. 19. §-ának c) pontja értelmében a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló eljárásra az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel a GVH eljárása tekintetében a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) rendelkezéseit kell alkalmazni.
91. A vizsgált időszakban hatályos Tpv. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontja értelmében az eljáró versenytanács határozatában megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését, illetve a g) pont alapján megtilthatja a törvény rendelkezéseibe ütköző magatartás további folytatását.
92. Az eljáró versenytanács a Tpv. 78. §-a (1) bekezdésének értelmében bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a GVH hatáskörébe tartozó jogsértő magatartást valósít meg. Az (1b) bekezdés értelmében a bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve azon – a határozatban azonosított – vállalkozáscsoport a határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A vállalkozások társulásával szemben kiszabott bírság összege legfeljebb a tagvállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet.
93. A Tpv. 78. §-ának (2) bekezdése értelmében a bírság legmagasabb összegének meghatározásakor a nettó árbevétel a határozat meghozatalát megelőző üzleti évre vonatkozó éves beszámoló vagy egyszerűsített éves beszámoló alapján kell meghatározni. Ha a vállalkozás működési ideje az adott évben egy évnél rövidebb, az adatokat éves szintre kell vetíteni. Ha a határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételről nem áll rendelkezésre hiteles adat, az utolsó hitelesen lezárt üzleti év árbevétele az irányadó. Beszámolóval nem rendelkező, újonnan alapított vállalkozás esetében az eljárás megindításának évére vonatkozó üzleti tervet, ennek hiányában a vállalkozás által a vizsgáló, illetve az eljáró versenytanács felhívására közölt, a számvitelről szóló törvénynek a közbenső mérleg készítésére vonatkozó szabályai szerint az eljárás megindításának napjával mint fordulónappal kiszámított nettó árbevétel kell figyelembe venni. A nettó árbevétel számítására egyebekben megfelelően alkalmazni kell a 24. § (3) bekezdését és a 27. § (7) bekezdését.
94. A Tpv. 78. §-ának (3) bekezdése szerint a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására, gyakoriságára - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a végső üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.
95. A Tpv. 44. § (1) bekezdése szerint a versenyfelügyeleti eljárásra – a törvényben meghatározott szűk körű kivételtől eltekintve – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit kell alkalmazni.
96. A Ket. 31. §-a (1) bekezdésének i) pontja szerint a hatóság az eljárást megszünteti, ha a hivatalból indult eljárásban a tényállás a határozat meghozatalához szükséges

mértékben nem volt tisztázható, és a további eljárási cselekménytől sem várható eredmény.

VII.

Jogi értékelés

Hatáskör és illetékesség

97. Az Fttv. 1. §-ának (2) bekezdése alapján az Fttv., valamint (az Fttv. eljárási szabályainak alkalmazása révén az Fttv.-re visszautaló) más megtevesztő vagy egyéb módon tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokat meghatározó jogszabályok rendelkezései alapján a hazai fogyasztók felé irányuló, valamint a hazai gyakorlaton keresztül, Magyarországról megvalósuló, de más országok polgárait érintő kommunikációs gyakorlat is értékelhető.
98. Az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdés 11. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a GVH jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.
99. Az Fttv. 11. §-ának (1) bekezdése értelmében a 10. § alkalmazásában a gazdasági verseny érdemi érintettségének megállapításánál – a jogsértéssel érintett piac sajátosságainak figyelembevételével – a következő szempontok irányadóak:
- a) az alkalmazott kereskedelmi gyakorlat kiterjedtsége, figyelemmel különösen a kommunikáció eszközének jellegére, a jogsértéssel érintett földrajzi terület nagyságára, a jogsértéssel érintett üzletek számára, a jogsértés időtartamára vagy a jogsértéssel érintett áru mennyiségére, vagy
 - b) a jogsértésért felelős vállalkozás mérete a nettó árbevétel nagysága alapján.
100. Az Fttv. 11. §-ának (2) bekezdése alapján a gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, ha a
- a) a kereskedelmi gyakorlat országos médiaszolgáltatást végző médiaszolgáltatón keresztül valósul meg,
 - b) a kereskedelmi gyakorlat országos terjesztésű időszakos lap vagy legalább három megyében terjesztett napilap útján valósul meg,
 - c) a fogyasztók közvetlen megkeresésének módszerével végzett kereskedelmi gyakorlat legalább három megye fogyasztói felé irányul, vagy
 - d) az áru eladásának helyén alkalmazott eladásösztönző kereskedelmi gyakorlat legalább három megyében megszervezésre kerül.
101. Az eljáró versenytanács – az eljárás alá vont vállalkozás ezzel kapcsolatos előadása ellenére - megállapította, hogy az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése és 11. § (2) bekezdésének b) pontja alapján a jelen ügyben fennáll a GVH hatásköre, mivel a versenyfelügyeleti eljárás során vizsgált, a 105-Deuterium Water Balance elnevezésű termék népszerűsítésére szolgáló kereskedelmi kommunikáció nem kizárólag a terméken jelent meg, illetve azonos formában és tartalommal az egyik országos televíziós hálózatban és egy országos terjesztésű időszakos lapban is megjelent.

102. Az Éltv. korábban hatályban volt 25. §-ának (3) bekezdése, illetve 2015. június 19-től hatályos 76/A. §-a értelmében Éltv. 10. § (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezésekbe ütköző magatartás esetén az eljárás lefolytatására az Fttv.-ben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.
103. Az Fttv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint az Fttv.-ben meghatározott hatóság jár el az e törvény szerinti eljárásban akkor is, ha külön törvény, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály vagy az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezésének megsértése tekintetében külön törvény így rendelkezik. Az ilyen eljárásban az eljáró hatóság vizsgálja mind az e törvény, mind pedig a külön törvény, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály, illetve az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezéseinek megsértését.
104. Az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdése értelmében az Éltv. 10. §-ának (2)-(4) bekezdésének megsértése esetén is a gazdasági verseny Fttv. szerinti érdemi érintettségének megállapíthatóságát kell vizsgálni. Ez az előzőekben kifejtettek szerint már megállapításra került, így a GVH határhőre a jelen versenyfelügyeleti eljárásban az Éltv. vonatkozásában is fennáll.
105. A GVH illetékessége a Tptv. 46. §-a alapján az ország egész területére kiterjed.
106. Mivel a jogsértő kommunikáció a televízióban, a nyomtatott sajtóban, a honlapon és plakátokon jelent meg, nem volt alapos a Bio-Herb Kft eljárás alá vont vállalkozásnak az az érvelése, hogy csak a címkén jelent meg az esetlegesen jogsértő kommunikációja, és erre tekintettel az Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóságnak (a továbbiakban: NFH) van kizárólagos határhőre az ügyre, és az NFH már eljár az ügyben.
107. Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy az NFH vizsgálata nem terjedt ki a jelen versenyfelügyeleti eljárás tárgyát képező magatartásra (a Magyar Rákellenes Liga ajánlásának feltüntetése). Az illetékes Felügyelőség ugyanis két, azóta a címkéről eltávolított tájékoztatást vizsgált meg (a termék deutérium tartalmára vonatkozó, egymással összhangban nem álló, azonban egyazon címkén megjelenő tájékoztatás, és a törölt szabadalomra vonatkozó utalások), ekként a Felügyelőség határozata – függetlenül annak tartalmától – nem vehető figyelembe a jelen versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált magatartás jogi értékelésénél.

A jogi értékelés tárgyi keretei

108. Általános követelményként fogalmazódik meg, hogy a vállalkozásnak a fogyasztók irányában tanúsított kereskedelmi gyakorlata feleljen meg a tisztesség követelményének, s így a magáról vagy áruinak lényeges tulajdonságáról vagy adott, fogyasztóknak szóló tájékoztatása igaz és pontos legyen, s ne alkalmazzon jogszabály által tilalmazott állításokat tartalmazó kereskedelmi kommunikációkat.
109. A jelen eljárás tárgya a 2012. október 3. és 2014. június 13. közötti időszakban a 105-Deuterium Water Balance megnevezésű élelmiszerrel kapcsolatban alkalmazott

gyógyhatásra utaló, valamint a termék tényleges deutérium tartalmával kapcsolatos állítások megítélése, valamint az a tény, hogy a terméket a Magyar Rákellenes Liga ajánlásával népszerűsítette.

110. A versenyfelügyeleti eljárás szempontjából az a kulcskérdés, hogy a célzott fogyasztók – tekintettel speciális helyzetükre – hogyan értelmezhetők, észlelhetők az eljárás alá vont vállalkozás által közvetített üzenetet, miközben a versenyfelügyeleti eljárással érintett termék esetében
- egyrészt az ágazati szabályok egyértelműen tiltják – a honlapon látható videóban sugárzott - a betegségek kezelésére, megelőzésére és gyógyítására utaló, azt sugalló állításokat,
 - másrészt a termék csökkentett deutérium tartalmával kapcsolatban tett állítások és ugyanígy a Magyar Rákellenes Liga ajánlására történő hivatkozás is implicit módon a termék betegségek kezelésére, megelőzésére és gyógyítására való képességét húzták alá
 - és a kommunikáció azt sugallta, hogy a termék deutérium tartalma 105 ppm.
111. Az eljáró versenytanács hangsúlyozza, hogy kizárólag az eljárást megindító végzésben meghatározott körben értékelte a vizsgált kereskedelmi gyakorlatot.

A kereskedelmi gyakorlattal megcélzott és elért fogyasztók, valamint a számukra közvetített üzenet

112. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint a vizsgált kereskedelmi kommunikáció – a Magyar Rákellenes Liga nevére utalás miatt - főként azon fogyasztók felé irányult, akik saját maguk, vagy hozzátartozóik révén daganatos megbetegedéssel érintettek, ennél fogva különösen sérülékenyek. Figyelemmel arra, hogy a daganatos megbetegedések nagy százalékban nem gyógyíthatók, így ezen fogyasztók különösen fogékonyak a különböző kezelési alternatívákra, gyógyulást, vagy állapotjavulást ígérő készítményekre, kiegészítő kezelésekre. Emiatt ezen fogyasztók az eljáró versenytanács álláspontja szerint az átlagosnál több időt és energiát fektetnek az ilyen termékek és módszerek feltérképezésébe, illetve az ezekről szóló információk beszerzésébe. Ebből adódik az is, hogy ezen fogyasztók sokkal érzékenyebben reagálnak egy új termékre vagy módszerre, illetve az egymással viszonylag lazább kapcsolatban lévő információkat is nagyobb eséllyel kapcsolják össze, illetve vonnak le azokból következtetéseket.
113. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint a Magyar Rákellenes Liga ajánlása nem jelenthetett másik betegség gyógyítására utalást, mint a rákbetegségekre, mivel a Magyar Rákellenes Liga – saját célkitűzése szerint is – a rákbetegség terjedése ellen küzd és nem egyéb betegségek ellen.
114. Tekintettel azonban erre a körülményre, a vizsgált kereskedelmi gyakorlat megítélése is speciális az üzenet értelmezése, észlelése szempontjából.
115. A Bio-Herb Kft. által alkalmazott kereskedelmi kommunikáció tehát a fogyasztó számára azt az üzenetet közvetítette, hogy daganatos megbetegedésben szenvedők számára megoldás lehet a 105-Deuterium Water Balance, mivel ennek a csökkentett deutérium tartalmú víznek jótékony hatása van az emberi szervezetre, így ezen – a

hirdetéseben kifejezetten megjelölt – betegségek gyógyítására alkalmas lehet; alkalmazásával a fogyasztó meg is előzheti a betegséget, gyorsíthatja gyógyulását.

116. Az emberi szervezetre irányuló hatásokra utaló állítások eltérnek abból a szempontból, hogy azok a szervezet milyen állapotára vonatkoznak. Az egészségre gyakorolt hatás-állítások azt sugallják a fogyasztónak, hogy a termék használata (fogyasztása) és az egészség között összefüggés van, de nem állítják azt, hogy a termék alkalmas betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására. Az egészség helyreállítását, az állapot javulását célzó tevékenység gyógyítás, az ilyen tartalommal ajánlott terméknek gyógyító hatású terméknek kell lennie.
117. Az egészségre gyakorolt jótékony hatása annak a terméknek van, amely kedvező hatást képes gyakorolni az életműködés zavartalanságára, az egészségre. Gyógyhatása annak a terméknek van, amely a betegséget megszünteti, az egészséget helyreállítja, azaz egészségessé tesz. Gyógyhatásnak minősül tehát a drasztikus, illetve nem egészségvédő és - megelőző, hanem a normál egészségi állapothoz való visszatérést biztosító, egészség-helyreállító hatás.⁴¹
118. A fentiek alapján a jelen esetben vizsgált kereskedelmi gyakorlat kapcsán is elmondható, hogy a betegségek és a tüneteik befolyásolására vonatkozó (kedvező tartalmú) termék-üzenetek a fogyasztók számára gyógyhatásállításokat közvetítenek.

Az ügyleti döntés

119. A kereskedelmi gyakorlat akkor megtévesztő, ha alkalmas a fogyasztó ügyleti döntésének befolyásolására.
120. Kiemelendő (összhangban az Fttv. indokolásával), hogy az ügyleti döntés fogalma szélesebb terjedelmű a fogyasztó gazdasági döntéseinek polgári jog szerinti fogalmánál, a szerződési akarat kifejezésénél. Ügyleti döntésnek minősül a fogyasztó azon döntése, amikor azonosítja a szükségletét és valamely vállalkozást vagy valamely szolgáltatást választja szükséglete kielégítésére.
121. Az eljáró versenytanács utal ebben a körben az Európai Bíróság egy előzetes döntéshozatal iránti kérelem kapcsán 2013. december 19-én hozott ítéletére⁴², melynek megállapítása szerint az ügyleti döntés fogalma alá tartozik nem csupán az arra vonatkozó döntés, hogy a fogyasztó megvásároljon-e vagy sem egy terméket, hanem „*az ilyen döntéssel közvetlen kapcsolatot mutató döntésre is, például arra vonatkozólag, hogy a fogyasztó belépjen-e az üzletbe.*”
122. A jogi értékelés szempontjából relevanciával bíró fogyasztói döntés meghozatala egy folyamat, amelynek nemcsak az egészét, hanem egyes szakaszait is védi a jog a maga eszközeivel. Ez a folyamat a fogyasztók figyelmének felkeltését is magában foglalja, s a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen magatartások, kereskedelmi gyakorlatok tilalma már e szakasszal kapcsolatban is érvényesülést kíván, így ez sem történhet tisztességtelen módon. Nemcsak az olyan magatartás lehet jogellenes, amely kizárólagosan meghatározza a fogyasztó döntését, hanem minden olyan magatartás,

⁴¹ Főv. Ítéltábla 2.Kf. 27.127/2004/12., Vj-103/2003.

⁴² Az Európai Bíróság ítélete a C-281/12. számú ügyben.

amely érdemben kihatással van a folyamatra - ideértve a figyelem felkeltését is. Kifogásolható már önmagában az a körülmény, hogy a tisztességtelen magatartás, kereskedelmi gyakorlat hatására a fogyasztó felveszi a kapcsolatot a vállalkozással, keresi annak termékét.

A vizsgált állítások alkalmassága a fogyasztók üzleti döntéseinek befolyásolására

123. A valamely betegségekben szenvedő fogyasztók üzleti döntéseinek befolyásolására nyilvánvalóan alkalmasak az olyan állítások, amelyek az adott termék betegséget gyógyító, az emberi szervezetre gyakorolt kedvező hatásairól adnak tájékoztatást.
124. Az eljáró versenytanács kiemeli, hogy valamely kereskedelmi kommunikáció fogyasztóknak szóló üzenete során figyelembe veendő az is, hogy az adott kereskedelmi kommunikációban foglaltak alapján a fogyasztó gondolati képzettársítás (asszociáció) útján milyen további tartalmat kapcsolhat a kereskedelmi kommunikáció egyes állításaihoz.

A vizsgált állítások igazolása

125. A vizsgálattal érintett termék általános közfogyasztásra készült élelmiszerként van forgalomban, így alapvetően az élelmiszerek tekintetében irányadó ágazati szabályok határozzák meg a reklámozás kereteit.
126. Az Fttv. 14. §-a rögzíti, hogy ha a vállalkozás a hatóság felhívására a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát nem igazolja, akkor ezt úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak.
127. A kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát tehát a vállalkozás köteles igazolni. Az élelmiszerek kapcsán alkalmazott, az adott termék gyógyhatására vonatkozó állítások igazolása a különös ágazati szabályokhoz igazodik, mivel e szabályok alapvetően meghatározzák, hogy a jogszerűen alkalmazható állítások igazolásának milyen módon kell megtörténnie.

Betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokra utaló állítások

128. Az élelmiszerekkel kapcsolatban alkalmazott állítások vállalkozások általi igazolására a jogszabályi tilalmak, korlátok között kerülhet sor. Egy állítás GVH előtti eljárásban történő igazolása nem vezethet olyan eredményre, amely (következményeit is tekintve) ellentétes a vonatkozó ágazati jogi szabályozással. Ennek megfelelően egy, a GVH előtt folyamatban lévő eljárás nem eredményezheti, hogy az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságot lehetne tulajdonítani, s így az erre irányuló bizonyítási kísérlet, a vállalkozás által beterjesztett bizonyítékok a GVH eljárása szempontjából nem bírnak relevanciával.
129. Az Fttv. 1. §-a (4) bekezdésének c) pontja értelmében külön törvény vagy az annak végrehajtására kiadott jogszabály a fogyasztók tájékoztatására vonatkozóan az Fttv.-ben foglalt szabályokon túl szigorúbb szabályokat írhat elő az áru egészségügyi

vonatkozásaival összefüggő követelmények érvényesítése céljából. A jelen esetben az Éltv. 10. §-ának (3) és (4) bekezdése speciális szabályként rögzíti, hogy élelmiszerre vonatkozó reklámok - ha jogszabály vagy közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktus eltérően nem rendelkezik - nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását.

130. Az élelmiszerekre vonatkozó, az Fttv. rendelkezéseihez képest speciális előírásokat tartalmazó Éltv. 10. §-ának (3) bekezdése az élelmiszerek vonatkozásában az Fttv. mellékletének 17. pontjához képest is szigorúbb előírásokat fogalmaz meg. Az Éltv. az állítás valóságtartalmára tekintet nélkül tiltja gyógyhatás állítások megfogalmazását az élelmiszerek tekintetében, míg az Fttv. csak abban az esetben tiltja gyógyhatás állítások közzétételét, amennyiben azok valótlanok, így – a *lex specialis derogat legi generali* elve⁴³ alapján – az Fttv. melléklete 17. pontjának megsértését e magatartás vonatkozásában nem szükséges külön vizsgálni.

131. Az élelmiszereknek tulajdonított gyógyhatással kapcsolatos bírói gyakorlatból megállapíthatóan

- - meg kell különböztetni egyrészt a betegségek megelőzésére, kezelésére, vagy gyógyítására alkalmas gyógyszereket, gyógyhatású készítményeket, másrészt az olyan élelmiszereket, amelyek nem a betegség megszüntetését, az egészség helyreállítását célozzák, hanem más módon gyakorolnak pozitív hatást az életműködésre [vö. a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.152/2010/5. számú ítéletével (Vj/209/2007.)],
- - gyógyhatása annak a terméknek van, amely a betegséget megszünteti, az egészséget helyreállítja, azaz egészségessé tesz. Az egészség helyreállítását célzó tevékenység a gyógyítás, amelynek érdekében fogyasztani ajánlott terméknek gyógyító hatású terméknek kell lennie [Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.086/2006/6. (Vj/122/2003.), illetve lásd Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.127/2004/12. (Vj/103/2003.)],
- - amennyiben egy élelmiszernek gyógyító hatása van, kedvezően befolyásolhatja a fogyasztók közérzetét, javíthat az egészségi állapoton, illetve alkalmas a már kialakult betegségek kezelésére, akkor ez a termék nemcsak úgy általában élelmiszer, hanem gyógyszer [Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.603/2010/5. (Vj/97/2007.)],
- - ha egy kereskedelmi kommunikáció egy adott élelmiszernek az egészségi állapotban történő drasztikus változást, így különösen egészség helyreállító hatást ígér, akkor olyan tulajdonságokat társít az adott élelmiszerhez, amely hatás csak gyógyszertől várható [Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.127/2004/12. (Vj/103/2003.)],
- - a versenyfelügyeleti eljárásban a GVH-nak a tényállás tisztázása körében nem az a feladata, hogy a különböző engedélyező hatóságok által lefolytatott vizsgálatokat megismételve, vagy azok helyett szakértői bizonyítást folytasson le, az áru azon lényeges tulajdonsága vonatkozásában, hogy az gyógyhatás

⁴³ Magyarul a speciális törvényi rendelkezés felülírja az általános rendelkezést.

kiváltására alkalmas-e. A GVH-nak azt kell megítélnie, hogy a reklámállítások kelthették-e azt a képzetet a fogyasztóban, hogy a perbeli készítményeknek gyógyhatása van [lásd a Fővárosi Ítéletábrla 2.Kf. 27.185/2004/4. számú ítéletét (Vj/128/2003.), illetve a Fővárosi Törvényszék 7.K. 30.155/2006/19. számú ítéletét (Vj/68/2004.)].

132. A fentiek figyelembevételével az eljáró versenytanács a Magyar Rákellenes Liga ajánlásának megjelenését egy élelmiszeren úgy értékelte, hogy az ajánlás gyógyhatásra utal, a Magyar Rákellenes Liga ajánlása ugyanis nem jelenthet mást, mint hogy egyetért, támogatja az adott élelmiszer fogyasztását, mivel az – saját célkitűzésével egyezően – segíti az adott betegség, nevezetesen a rákbetegség (és nem pl. a lábgomba) megelőzését vagy gyógyítását.
133. A Bio Herb Kft eljárás alá vont vállalkozás a 2012. novembertől legkésőbb 2014. március 4-ig működtetett honlapján látható filmben a következő gyógyhatás-állításokat tette:
- utalt a **Rák megelőzése, gyógymódja** című könyvre
 - olyan paciensekre utalt, akik a mellükben **kóros elváltozást** észleltek
 - „ott találtak egy **cisztát** a jobb mellben”
 - „nekem volt **rákos problémám**, a családban is több volt a rákos”,
 - A 105-ös csökkentett deutérium tartalmú víz ez több szempontból is jó nekünk. Egyszer azért mert az immunrendszerünket is erősíti, egyszer azért mert **a rákos képződést sejtképződést hátráltatja**, mint tudjátok, mert már egyszer beszéltünk is erről, **a rákszövetség is, a rákbetegek szövetsége is ezt ajánlja**. Én azt mondom, hogy igyunk ilyen vizet, minél többet, annál jobb.
 - [Prof. dr. Simon Tamás, a Magyar Rákellenes Liga elnöke] A sok ezer közül, akik hozzánk fordultak, csak **kevesen kapják meg a Magyar Rákellenes Liga támogatását**, ilyen például a deutérium megvonásos vizek közül a 105. Klinikai körülmények között kipróbálták, biológiai körülmények között kipróbálták, nemzetközi folyóiratokban közölték, tehát ezek megbízható és tényleg olyan eredmények, amikre lehet támaszkodni.
 - És ez megoldást jelent, ennek a víznek a fogyasztása a daganatos betegségek megelőzésére és a kiegészítő terápiában egyaránt.
 - A vízzel úgy ismerkedtem meg, hogy a betegségem során várokztunk a **szöveti eredmény vizsgálatára**, illetve az eredményére
 - mert a szénsav a csontoknak nem használ, és **mivel én már voltam mellrákos, és a mellrák csontra** könnyen **áttételeződik**, hát akkor most miért igyak olyan vizet, ami a csontjaimat rontja. Ez egyáltalán nem jó nekem, és én olyant iszom, ami nekem jó. És ez nekem jó.
 - A film közben olvasható, hogy a **Magyar Rákellenes Liga ajánlásával**
134. Mindezekből megállapítható, hogy a Bio Herb Kft eljárás alá vont vállalkozás a honlapján megjelenített kommunikációjában egyértelmű állításokat közölt arról, hogy az általa 105-Deuterium Water Balance néven forgalmazott víz a fenti szövegben vastagon szedett módon jelzett betegségek esetében, illetve a jelzett összefüggések

révén gyógyhatással rendelkezik. Ezzel a magatartásával megsértette az Éltv.10. §-ának (3) bekezdésében írt tilalmat.

A Magyar Rákellenes Liga ajánlásának fogyasztói értelmezése és alkalmazása

135. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint – összhangban a VJ/68/2009. számú versenyfelügyeleti eljárásban hozott határozatban foglaltakkal – a 105-Deuterium Water Balance elnevezésű termék csomagolásán és a terméket népszerűsítő közlésekben a Bio-Herb Kft. által megjelentetett „Magyar Rákellenes Liga ajánlásával” felirat szöveget a rákos beteg fogyasztók úgy értelmezik, hogy a termék alkalmazását egy rák ellenes szervezet hasznosnak találja és javasolja. Az ajánlás alapján a fogyasztó nem lehet biztos abban, hogy az termék alkalmazása az ő esetében is meggyógyítja a rákos megbetegedést, csökkenti a visszaesés valószínűségét, megnöveli az élettartamot, de az ajánlást adó szervezet elnevezéséből megalapozottan következtethet arra, hogy az ajánlott termék daganatos betegséggel szemben hatásos, az a rák ellen hatásos lehet. A 105 Deuterium Water Balance termékeken és a 105 Deuterium Water Balance termékekre közvetlenül vonatkozó reklámokban a „Magyar Rákellenes Liga ajánlásával” szöveg (a továbbiakban: Ajánlás) feltüntetését a fogyasztó egyrészt a 105 Deuterium Water Balance elnevezésű termékekre vonatkoztatja, másrészt úgy értelmezi, hogy az ajánlás a termék rákos megbetegedésekkel kapcsolatos valamilyen pozitív hatására (pl. a rákot megelőző és/vagy gyógyító hatására, de legalább annak lehetőségére) utal. Az Ajánlás szövegében – a Magyar Rákellenes Liga nevéből adódóan – szerepel a „Rákellenes” kifejezés, ezért az Ajánlás használata a 105 Deuterium Water Balance termék népszerűsítése kapcsán azt a jelentést közvetíti a fogyasztóknak, hogy a 105 Deuterium Water Balance elnevezésű terméket célszerű használni a rákos megbetegedések kapcsán, mert egy – a gyártótól független – szervezet úgy találta, hogy a termék fogyasztása hasznos.
136. A Bio-Herb Kft. által a terméken és az azokra vonatkozó reklámokban szerepeltetett Ajánlás alapján a fogyasztó megalapozottan jut arra a következtetésre, hogy 105 Deuterium Water Balance termék a daganatos betegségekkel kapcsolatban pozitív hatású. A Bio-Herb Kft. a 105 Deuterium Water Balance termékekre vonatkozó Ajánlás közzétételével – a fogyasztói értelmezés szerint – azt állította, hogy a termék alkalmas a rákbetegség gyógyítására, megelőzésére.
137. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint továbbá az Ajánlást nem az eljárás alá vontak, hanem az azt észlelő fogyasztók szemszögéből kell értelmezni. Az Ajánlást olvasó fogyasztók nem tudhatnak a Bio-Herb Kft. és a Magyar Rákellenes Liga közötti kapcsolat keletkezésének, háttéréről, az Ajánlás mögöttes indokairól. A fogyasztó kizárólag a terméken és a reklámokban megjelenő Ajánlás szövege alapján kell, hogy értelmezze azt, mit is jelent az Ajánlás. Ez alapján a fogyasztó nem gondolhat arra – már az egyesület nevéből és céljából kiindulva sem –, hogy a Magyar Rákellenes Liga pusztán azért ajánlja a terméket, hogy azzal megfelelő mennyiségű vízfogyasztásra ösztönözze a fogyasztót. A fogyasztó ugyanis racionálisan az Ajánlást hordozó 105-Deuterium Water Balance termékekre vonatkoztatja az ajánlást, a 105-Deuterium Water Balance termék megvásárlását és fogyasztását gondolja ajánlottnak. A fogyasztó, aki csak az ajánlást olvassa, nem arra gondol, hogy az egészség megőrzéséhez szükséges napi vízmennyiség bevitelének promotálása az Ajánlás célja, hanem magával a daganatos megbetegedéssel kapcsolatos valamilyen pozitív hatást feltételez.

138. Az Ajánlás használatára a Magyar Rákellenes Liga az együttműködési megállapodás alapján valóban feljogosította a Bio-Herb Kft.-t. A felek közötti szerződés azonban csak a Bio-Herb Kft. és a Magyar Rákellenes Liga közötti kapcsolatban zárja ki az Ajánlás alkalmazásának jogellenes voltát, de nem mentesít a jogszabályi tilalmak következményei alól.

A Magyar Rákellenes Liga ajánlásának értékelése az 1924/2006/EK rendelet szabályai és az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdése alapján

139. Az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló 1924/2006/EK parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 12. cikkének c) pontja szerint nem engedhető meg olyan, egészségre vonatkozó állítások alkalmazása, amelyek egyes orvosok vagy egészségügyi szakemberek, valamint egyéb, a 11. cikkben nem említett szervezetek ajánlásaira hivatkoznak.

140. A Rendelet 11. cikkében foglaltak szerint az orvosi, táplálkozástudományi és dietetikus szakemberek nemzeti egyesületei és az egészségügyi jótékonyági intézmények által kiadott ajánlásokkal vagy jóváhagyásokkal kapcsolatos külön közösségi szabályok hiányában a vonatkozó nemzeti jogszabályok alkalmazhatóak a Szerződés rendelkezéseivel összhangban.

141. A GVH tudomása szerint – amelyet az OÉTI tájékoztatása is megerősített⁴⁴ – a Rendelet 11. cikkében foglaltak szerinti nemzeti jogszabály nincs hatályban, és más forrásból sem áll a GVH rendelkezésére olyan bizonyíték, amely azt igazolná, hogy a Magyar Rákellenes Liga olyan orvosi, táplálkozástudományi és dietetikus szakemberek nemzeti egyesületének, illetve egészségügyi jótékonyági intézménynek minősülne, amely a Rendelet 11. cikke szerint jogszerűen ajánlhat élelmiszer termék kategóriába tartozó terméket. Ekként a Magyar Rákellenes Liga ajánlása a Rendelet 12. cikkének cikke szerinti, tiltott állításnak minősül.

142. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint azonban az Ajánlás – összhangban annak fogyasztói értelmezése kapcsán fentebb kifejtettekkel – nem egészségre gyakorolt hatást megfogalmazó állításnak minősül, hanem betegség kezelésére, gyógyítására való alkalmasságot sugall, ezért gyógyhatás állításnak tekintendő, így az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdésében foglaltak alapján vizsgálendő.

143. A fogyasztó ugyanis az ajánló szervezet nevével (és az alapszabályban megfogalmazott céljával) összefüggésben úgy értelmezi az ajánlást, hogy annak a daganatos megbetegedésekre kedvező hatása lehet, legyen az akár a kezelésekkel összefüggésben kialakuló állapot elviselésének megkönnyítése, a kezelések mellékhatásainak csökkenése, esetleges megszűnése, vagy magával a betegséggel összefüggő állapotjavulás, esetleg gyógyulás. Ezek a hatások pedig már gyógyhatásnak tekintendők, figyelemmel arra, hogy nem a termék és az egészség közötti kapcsolatot fogalmazza meg, illetve sugallja, hanem a fennálló alapbetegséggel – daganatos megbetegedés – kapcsolatos pozitív hatást közvetít, amely vagy kezelésre, vagy gyógyításra utal. Emellett, daganatos betegség fennállása esetén – főként azzal kapcsolatban – egészségről, egészséges állapotról nem is beszélhetünk.

⁴⁴ VJ/56-4/2014. számú irat

Gyógyhatás állítások élelmiszerek esetében

144. Általánosságban elmondható, hogy az egészség helyreállítását célzó tevékenység gyógyítás, amelynek érdekében a fogyasztani ajánlott terméknek gyógyító hatásának kell lennie. Gyógyhatása annak a terméknek van, amely a betegséget megszünteti, kezeli, az egészséget helyreállítja, azaz egészségessé tesz. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint e körbe tartoznak a betegségek tünetei csökkentésének, megszüntetésének, illetve a betegséggel összefüggő állapot javulásának, a visszaesés megakadályozásának üzenetét közvetítő állítások is.
145. A minden élelmiszerre irányadó, általános érvényű szabályokat tartalmazó Éltv. egyértelműen kimondja, hogy élelmiszernek tilos (ha jogszabály, vagy közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktus eltérően nem rendelkezik) gyógyhatást tulajdonítani. Ez a tilalom független attól, hogy a hatás valós-e vagy sem, illetve, hogy a reklámozó milyen bizonyítékkal rendelkezik állítása igazolása tekintetében.
146. Amennyiben az eljárás alá vont a termékének jogszerűen kíván gyógyhatást tulajdonítani, azt a termékkategória megváltoztatásával, azaz például a termék gyógyszerként történő törzskönyvezésével teheti meg.
147. A fentiekben kifejtett érvek alapján az eljárás alá vontak azáltal, hogy az élelmiszernek minősülő termékének gyógyhatást tulajdonítottak azáltal, hogy azt a Magyar Rákellenes Liga ajánlásával hirdették, megsértették az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdésében foglalt tilalmat.
148. Mindezek mellett, az eljáró versenytanács álláspontja szerint, - tekintettel arra, hogy az élelmiszerekre vonatkozó, az Fttv. rendelkezéseihez képest speciális előírásokat tartalmazó Éltv. 10. §-ának (3) bekezdése az élelmiszerek vonatkozásában az Fttv. mellékletének 17. pontjához képest szigorúbb előírásokat fogalmaz meg, hiszen az valóságtartalmára tekintet nélkül tiltja gyógyhatás állítások megfogalmazását, míg az Fttv. csak abban az esetben tiltja gyógyhatás állítások közzétételét, amennyiben azok valótlanok, így – a lex specialis derogat legi generali elve alapján az Fttv. melléklete 17. pontjának megsértését e magatartás vonatkozásában nem szükséges vizsgálni.

* * *

149. A Bio-Herb Kft. hivatkozott több, azonos piacon tevékenykedő versenytársa magatartására, akik az általuk forgalmazott étrend-kiegészítőket, illetve csökkentett deutérium tartalmú vizeket gyógyhatással ruházzák fel, illetve esetleg más egészségügyi szervezet ajánlásával népszerűsítik. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint az egyes termékekre vonatkozó kereskedelmi kommunikációs gyakorlatok vizsgálata külön versenyfelügyeleti eljárás tárgyát képezheti, amelynek lefolytatása után lenne megítélhető az egyes kereskedelmi gyakorlatok jogszerű vagy jogszerűtlen volta. Abban az esetben pedig, ha a felhozott példák közül egyesek jogilag teljesen azonosnak minősülnének is a jelen esettel, az a tény, hogy a piac más szereplője is jogellenes magatartást tanúsít, nem menti fel az eljárás alá vont vállalkozást.⁴⁵
150. A jóhiszeműség és tisztesség alapelve szerint eljáró vállalkozásnak fokozottan szem előtt kell tartania, hogy a fogyasztóknak nyújtott kereskedelmi kommunikációja

⁴⁵ lásd: pl. VI/68/2009. számú határozat 82. pontja

egyértelmű, világos, félre nem érthető – a vonatkozó ágazati szabályokra figyelemmel lévő – tájékoztatást adjanak az általa forgalmazott termék egyes tulajdonságairól, nem feledkezve meg arról, hogy a súlyos betegségben szenvedők fokozottan kiszolgáltatottak a betegségükre megoldást kínáló kereskedelmi kommunikációkkal szemben, az azokban foglaltakat – pontos tájékoztatás hiányában gyakorta oly módon értelmezve, hogy az megerősítse a gyógyulásba vetett reményüket.

151. Jelen esetben a kereskedelmi kommunikációk ezen elvárásoknak nem tettek eleget, összhatásukban olyan benyomást keltettek, hogy a 105-Deuterium Water Balance termék hatása túllép az általános közfogyasztásra szánt élelmiszereknek jogszerűen tulajdonítható hatásokon, lehetővé téve, hogy a fogyasztók a 105-Deuterium Water Balance terméknek betegség gyógyítására, kezelésére vonatkozó tulajdonságot tulajdonítsanak.
152. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint a kommunikáció fogyasztó által észlelt összünete az, hogy a termék alkalmazásával elérhető, szervezetre gyakorolt kedvező hatás gyógyító, betegséget megelőző hatás. A fő üzenet tehát az eljáró versenytanács álláspontja szerint a terméknek tulajdonított gyógyhatás, figyelembe véve azt is, hogy az 1924/2006 EK rendelet fogalom-meghatározásokat tartalmazó 2. cikkének 6. pontja, illetve a 14. cikk (1) bekezdésének a) pontja alapján gyógyhatás állításnak minősül a „betegség kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítás” is.
153. A szervezet deutérium szintjének csökkentése azért lényeges körülmény, mert – a hirdetések által sugallt üzenet szerint – a termék ezúton nyújt jótékony hatást a daganatos betegségek kezelésében.

A termék deutérium tartalmával kapcsolatos állítás

154. A termék megnevezése – amely 105-Deuterium Water Balance –, valamint az egyes kommunikációs eszközökben megjelenő *csökkentett deutérium tartalom* és *alacsony deutérium tartalom* állítások azt a benyomást közvetítik a fogyasztónak, – figyelembe véve a csökkentett deutérium tartalmú vizek piacán jelen lévő egyéb termékeket is, és azt, hogy ezen termékek egyik fő jellemzője a deutérium tartalom – a termékben 105 ppm, és ennek fogyasztása kedvezőbb, mint az egyéb vizeké.
155. A Bio-Herb Kft. arra hivatkozott, hogy a 105-Deuterium Water Balance megnevezés levédett védjegy, az nem a deutérium tartalmat hivatott megnevezni, hanem a tervezett brand része. Ezen álláspont azért nem elfogadható, mert a megnevezés és a védjegy a fogyasztó számára – aki nincs tisztában a levédett védjeggyel és a brand-építési szándékkal – azt az üzenetet hordozza, hogy a csökkentett deutérium tartalmú víz 105 ppm deutériumot tartalmaz.
- A Bio Herb Kft. törvényes képviselője a tárgyaláson magyarázatot adott arra, hogy az MTA vizsgálatait hogyan használta fel a gyártás és forgalmazás során. Ennek alapján előadta, hogy csak azt a terméket hozta forgalomba, amelyik megfelelő (105 +/-10% ppm) értéket mutatott, a magasabb, vagy alacsonyabb értéket mutató minták alapján az ahhoz kapcsolható mennyiségeket nem hozta forgalomba, azokat további feldolgozásra visszavezette a termelési folyamatba. Előadta továbbá, hogy a GVH rendelkezésére tudja bocsátani azokat a vízmintákat, amelyek vizsgálata állításait igazolhatná.

Az eljáró versenytanács a ppm tartalom vonatkozásában a rendelkező rész végzésében foglaltak szerint az eljárást megszüntette, tekintettel arra, hogy a deutérium tartalommal, illetve annak kommunikációs hatásával kapcsolatban a tényállás a határozat meghozatalához szükséges mértékben nem volt tisztázható, és a jelen eljárásban további ésszerűen megvalósítható eljárási cselekménytől sem várható eredmény a gyártási folyamat részleteit és annak kommunikációs hatásait illetően, különösen nem egy minta deutérium tartalmának megállapítása és annak ügyleti döntésre vonatkozó hatását illetően.

Összefoglalás

156. A fentiek alapján a 16. pont alatt található 3. táblázatban megjelölt kommunikációs eszközök az alábbi jogellenes állításokat fogalmazták meg:

5. számú táblázat

Kommunikációs eszköz fajtája	Megjelenés helye	Állítás, gyakorlat megnevezése	A megsértett jogszabályhely
Televízióreklám	RTL Klub	„A Magyar Rákellenes Liga ajánlásával”	Éltv. 10. § (3) bekezdés
Honlap	deuterium.hu	például: ...mert a rákos sejtképződést hátráltatja [...] a rákbetegek szövetsége is ezt ajánlja. ...fogyasztása során tapasztaltam, hogy az a [...] megduzzadt ciszta, amit a főorvos úr ki akart szedni, ellaposodott (stb. lásd: 127. pont)	Éltv. 10. § (3) bekezdés
Nyomtatott sajtó	Vasárnapi Blikk	„A Magyar Rákellenes Liga ajánlásával”	Éltv. 10. § (3) bekezdés
	RákVolt Magazin	„A Magyar Rákellenes Liga ajánlásával”	Éltv. 10. § (3) bekezdés
	Blikk Egészségmelléklet	„A Magyar Rákellenes Liga ajánlásával”	Éltv. 10. § (3) bekezdés
	Paramedica	„A Magyar Rákellenes Liga ajánlásával”	Éltv. 10. § (3) bekezdés
Plakátok	beltéri – a termék értékesítési pontjain kihelyezve	„A Magyar Rákellenes Liga ajánlásával”	Éltv. 10. § (3) bekezdés

A fentiek szerint jogellenesnek minősített kommunikációk összköltsége – az eljárás alá vont vállalkozástól kapott adatok szerint - [üzleti titok] Ft volt.

Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy a fenti táblázat a honlap tartalmát nem tartalmazza a teljesség igényével. A honlapon látható (volt) film teljes szövege a 20. pontban, a jogsértőnek minősülő gyógyhatás-állítások pedig a 133. pontban olvashatóak.

Az eljárás alá vontak felelőssége

157. Az Fttv. 9. §-a alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll, abban az esetben is, ha a kereskedelmi gyakorlatot szerződés alapján más személy valósítja meg a vállalkozás érdekében vagy javára.
158. Az Fttv. tehát az ún. „érdek-elvet” tekinti a felelősség megállapíthatósága alapjának. Az Fttv. értelmében elsődlegesen azon vállalkozások felelőssége állapítható meg a közzétett tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tekintetében, amelynek az értékesítés, eladás-ösztönzés közvetlenül érdekében áll. Általánosságban elmondható, hogy a vállalkozások - a piac működési logikája szerint - szolgáltatásaikat ellenszolgáltatás fejében nyújtják, így elvileg több vállalkozásnak is fűződhet - a bevétel okán - egyidejűleg anyagi érdeke a kereskedelmi gyakorlathoz.
159. Az adott esetben tehát a Bio Herb Kft eljárás alá vont vállalkozás felelőssége megállapítható, hiszen a termék értékesítése révén ő tesz bevételre szert. Ugyanakkor az eljárás alá vont egyesület érdekeltsége az értékesítéssel a közöttük lévő megállapodás alapján ugyancsak közvetlen, amin nem változtat az a tény, hogy a részére átutalt összeg (a szerződés tartalma ellenére) végül is nem biztos, hogy az értékesített mennyiségekkel volt arányos.
160. Tekintettel arra, hogy a Magyar Rákellenes Liga a Bio Herb Kft.-vel kötött együttműködési megállapodás szerint az Ajánlásért jutalék jelleggel pénzt kapott, az eljáró versenytanács álláspontja szerint az egyesület felelőssége ugyancsak fennáll az Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése alapján.
161. Figyelemmel a fentiekre, az eljáró versenytanács a Tpv. 76. §-a (1) bekezdésének e) pontja alapján megállapította, hogy a Bio-Herb Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. 2012. október 3. és 2014. június 13. között jogellenes reklámtevékenységet valósított meg azáltal, hogy a 105-Deuterium Water Balance megnevezésű ivóvizet a saját honlapján, megjelenő online hirdetésekben, nyomtatott sajtótermékekben és országos televízióban a rákbetegség gyógyítására utaló módon a Magyar Rákellenes Liga ajánlását tartalmazó állítással népszerűsítette, és honlapján pedig 2012. novemberétől 2014. március 4-ig olyan gyógyhatás állításokat tartalmazó videót mutatott be, amelyek nem felelnek meg az élelmiszerek tekintetében irányadó ágazati rendelkezéseknek, illetve a kereskedelmi kommunikációra vonatkozó előírásoknak, ezáltal pedig megsértette az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdésében foglalt tilalmat. Ugyanezért a magatartásért – a felek közt fennállott szerződéses viszonyra tekintettel - megállapítható volt a Magyar Rákellenes Liga felelőssége is, mivel nevének engedélyezett felhasználásával, valamint az értékesítésben az anyagi érdekeltsége mellett valósult meg a fogyasztók megtévesztése.
162. Az eljáró versenytanács a jogsértés megállapításán túlmenően a Tpv. 78. §-ának (1) bekezdése alapján bírságot szabott ki a Bio Herb Kft. eljárás alá vont vállalkozással szemben. A Magyar Rákellenes Liga eljárás alá vont egyesülettel szemben az eljáró versenytanács nem látta indokoltnak bírság kiszabását. Az eljáró versenytanács a bírság összegét a Tpv. 78. §-a (3) bekezdésének, illetőleg a GVH Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2007. számú, a bírság mértékének meghatározásával kapcsolatban kialakult versenytanácsi gyakorlatot rögzítő közleményben (a

továbbiakban: Közlemény) foglaltaknak megfelelően határozza meg. Az eljáró versenytanács az előzetes álláspontjában még a jogsértőnek minősülő kommunikációs költségből kiindulva tervezte meghatározni a bírság összegét, azonban a kommunikációs költségeken belül nem voltak elkülöníthetőek a jogsértő és nem jogsértő tartalomra vonatkozó részek. Erre tekintettel - az eljárás alá vont vállalkozás számára kedvezőbb módon - az eljáró versenytanács a releváns árbevételből kiindulva határozta meg a bírság összegét.

163. Az eljáró versenytanács súlyosító körülményként vette figyelembe, hogy
- a jogsértő kereskedelmi gyakorlat tanúsítása időben elhúzódott, hosszabb időn át valósult meg,
 - a jogsértő kereskedelmi gyakorlat kifejezetten sérülékeny fogyasztókat célozott meg, akik az átlagosnál érzékenyebbek az egészségügyi problémájukkal kapcsolatos kereskedelmi kommunikációk iránt,
 - a jogsértéssel érintett termék bizalmi termék,
 - az eljárás alá vont vállalkozás magatartása felróható, nem éri el az adott helyzetben általában elvárható magatartási mércét, nem felel meg a társadalom értékítéletének, mivel az a jogsértés, hogy egy élelmiszer gyógyhatással – mintegy gyógyszerként – reklámoz egy vállalkozás, önmagában is kiemelkedő jelentőséggel bír,
164. Az eljáró versenytanács enyhítő körülményt nem talált.
165. Az eljáró versenytanács megállapította, hogy a Bio Herb Kft. releváns árbevétele [üzleti titok] Ft volt, amely összegnek 5%-ából indul ki bírságalkapként a Közleményben ismertetettek szerint, a fenti súlyosító körülményekre tekintettel meghatározva annak mértéket. A bírság így [üzleti titok] Ft adódna, ezt az értéket lefelé kerekítve határozta meg az eljáró versenytanács a Bio Herb Kft. által fizetendő bírság összegét.
166. Végezetül az eljáró versenytanács a fentieknek megfelelően kalkulált bírságösszeget meg vizsgálta abból a szempontból is, hogy az – figyelemmel az ügy összes körülményeire – kellő mértékű elrettentő erőt képvisel-e, illetve, hogy nem haladja-e meg a törvényi maximumot. A kellő elrettentő erőt az eljáró versenytanács a cég összes adatai alapján látta megállapíthatónak, míg a törvényi maximum (az előző, 2014. évi nettó árbevétel 10%-tól) messze elmarad a kiszabott bírság.
167. Az eljáró versenytanács a 2012. október 3. - 2014. június 13 között alkalmazott, a televízióban, a nyomtatott sajtóban, a vásárláshelyi reklámanyagokban és rendezvényeken közzétett, a termék deutérium tartalmának számszerű megjelölésével összefüggésben megfogalmazott állítások kapcsán az eljárást megszünteti a Ket. 31. §. (1) bekezdésének i) pontja alapján.

Az eljáró versenytanács nem tartotta indokoltnak az eltiltás, mint szankció alkalmazását, mivel az eljárás alá vontak közötti szerződés már 2014. december 31-ével megszűnt, illetve mert a jogsértést megvalósító honlapról a Bio Herb Kft. törölte a jogsértő állításokat tartalmazó videót.

VIII.

Egyéb kérdések

168. A Tptv. 44. §-ának (1) bekezdése értelmében a versenyfelügyeleti eljárásra – a Tptv. eltérő rendelkezése hiányában - a Ket. rendelkezéseit kell alkalmazni a törvényben meghatározott kivételekkel.

169. A bíróságot a határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül kell megfizetni, függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő. A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 332. §-ának (2a) bekezdése szerint a keresetlevél benyújtásának a végrehajtásra nincs halasztó hatálya, a felperes azonban a keresetlevélben a végrehajtás felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig az eljáró versenytanács nem foganatosítja.
170. A bíráságnak a GVH 10032000-01037557-000000000 számú bíráságbevételei számlája javára történő befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő
- az eljárás alá vont neve,
 - versenyfelügyeleti eljárás száma,
 - a befizetés jogcíme (bírság).
171. A Ket. 140. §-ának (1) bekezdése értelmében a végrehajtást megindító hatóság vagy a bíróság függesztheti fel a végrehajtást. A Ket. 140. §-ának (3) bekezdése szerint a végrehajtást megindító hatóság a kötelezett kérelmére kivételesen akkor függesztheti fel a végrehajtást, ha a kötelezett a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülményt igazolta, és a kötelezettet a végrehajtási eljárás során korábban nem sújtották eljárási bírsággal.
172. A Ket. 132. §-ának (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótlékot köteles fizetni. A (2) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanksi alapkamat kétszeresének 365-öd része.
173. A bíróság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a GVH megindítja a határozat végrehajtását. Az eljáró versenytanács tájékoztatja a kötelezetteket, hogy a Tpv. 90/A. §-ának (1) bekezdése alapján a GVH által kiszabott, teljesítési határidőben meg nem fizetett bírság (valamint a meg nem fizetett bírság után felszámítandó és meg nem fizetett késedelmi pótlék) behajtása iránt az állami adóhatóság intézkedik.
174. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpv. 83. §-ának (1) bekezdése biztosítja. A végzés elleni jogorvoslati jogot a Tpv. 82. §-a, illetve a Ket. 98. §-a (3) bekezdésének c) pontja biztosítja.

Budapest, 2015. augusztus 6.

dr. Berki Ádám sk.
előadó versenytanácsstag

dr. Szoboszlai Izabella s.k.
versenytanácsstag

Dr. Bara Zoltán s.k.
versenytanácsstag